Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'

1 A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'lī huan quilhtamacuj,
lanāntza' ixuī' kalhatin a'ntī huanican Tachihuīn,
como ū'tza' quincāmālakapasnīyāni' Dios. Lā' xla'
ixtā'lahuī'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza' Dios.
2 Xapū'la ixtā'lahuī' Dios.
3 Lā' huan Tachihuīn cāxui'līlh ixlīhuāk catūhuā
a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nalh palh tū' cahuā por
ū'tza'.
4 Por ixpālacata ū'tza' talīhui'lāna' ixlīhuāk
a'ntū jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan
tachi'xcuhuī't a'ntū ixlīstu'ncua' lā' chuntza'
hua'chilh ixcāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't.
5 U'tza' hua'chi lakatin xkakana' a'ntū
mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti',
xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla' tūla tlaja huan
Xkakana'.
6 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'ntī Dios
macamilh.
7 Xla' milh para nalīchihuīna'n a'ntī huanican
Xkakana' lā' para nacāmaxquī' tapāstacna' huan
tachi'xcuhuī't que natakalhlaka'ī' a'ntī Xkakana'.
8 Juan tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān
quīmāsu'yuchi huā'mā' a'ntī scana'nca Xkakana'.
9 A'ntī mero Xkakana' ixmimā'cus nac
cā'quilhtamacuj. Xla' cāmakskokō' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.

10 Lā' a'ntī scana'nca Xkakana', xla' milh nac
cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj ū'tza' cāxui'līlh quilhta-
macuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talaka-
pasli lā' tū' ixtaca'tzī que ū'tza' ixcāxui'līnī't huan
quilhtamacuj.
11 Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'līnī't
pero tū' talaktzī'ncu'tulh ixtā'macchicni'.
12 Pero makapitzīn takalhlaka'ī'lh. Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh, xla' cāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn para que chuntza' natala ixcamana'
Dios.
13 Lā' a'nchī tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi tala-
catuncuī ixcamana'ca'n tachi'xcuhuī't. Ixcamana'
Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh
por ixpālacata ixtapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuānca'n
tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' a'ntī cāmā'a'nanī ixca-
mana'.
14 Lā' a'ntī huanican Tachihuīn, xla' macni'
lalh. Lā' xla' latahui'lalh na quilaclhpu'nanca'n.
Lā' iclaktzī'uj a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn. Huā'mā'
līmāpa'ksīn ū'tza' ixla' a'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios.
Xla' lej lakalhu'mana'n lā' huāk a'ntū huan ū'tza'
ixlīstu'ncua'.
15 Juan līchihuīna'lh lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī iclīchihuīna'lh a'xni'ca'
icualh que a'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla'
que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit
iclacatuncuīlh.

16 Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān,
como xla' lej lakalhu'mana'n.
17 Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Je-
sucristo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
a'nchī quincālakalhu'mанāni' Dios.

18 Lā' nīn tintī' laktzī'nī't Dios nīn maktin. A'ntī
ixa'cstu ixO'kxa' Dios, a'ntī Dios lej pāxquī', ū'tza'
quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'nchī huanī't Dios.

Juan līchihuīna'lh Jesucristo
Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17

19 Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén ta-
lakmacamilh Juan makapitzīn curasna' lā' levi-
tasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū xla'.
20 Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh lā' cāhuanilh:

—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
21 Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?

Lā' Juan hualh:

—Tū' quit.

Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Tū'.
22 Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī quincātamacaminī'ta'ni'. ¿Tichū hua'na' que hui'x?
23 Juan cākalhtīlh:

—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: "Cacāxtlahua'tit mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin". Chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:
Camā'lakstu'nctit ixtej Māpa'ksīni'.

24 Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu'
a'ntī ixcālakmacamincanī't Juan.
25 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo
hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī
icka'lhīmā'nauj?
26 Lā' Juan cāhuanilh:
—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na
milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntīn tū' lakapasā'tit.
Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n.
27 Xla' līhuaj xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni' nīn
na'icxcutni' ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato.
28 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huani-
can Betábara tīntacut huan pūxka Jordán, a'nlhā
ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

29 Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapa-
jtzūtēlha lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'. U'tza' huā'mā' a'ntī
macaminī't Dios lā' ū'tza' huanican Ixcordero
Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n
xalanī'n nac quilhtamacuj.
30 U'tza' iclīchihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanini': "A'ntī
icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit porque
xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh".
31 A'yuj quit tūna'j xa'iclakapasa, quit
icminī't icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan
tachi'xcuhuī't nataca'tzī que Dios macamilh huan
a'ntī icpū'lani'.
32 Lā' nā cāhuanilh Juan:
—Quit iclaktzī'lh huan Espíritu Santo a'ntū yu-
jchi lā' chilh na ixa'cpūn. Lā' huan Espíritu Santo
tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān.

33 Xapū'la quit tū' xa'icca'tzī tichū xla'. Quihuanilh Dios a'ntī quimacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n con xcān. Dios quihuanilh: “Nalaktzī'na' nayujāchi huan Espíritu Santo lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'. Huā'mā' chi'xcu' ū'tza' a'ntī līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo”.
34 Iclaktzī'nī'ttza' a'nchī quihuanica. Lā' ū'tza' iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

35 Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n.
36 Lā' laktzī'lh ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī macamilh Dios lā' a'ntī huanican Ixcordero Dios, como xla' nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
37 Huan kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh. Lā' xlaca'n tastālani'lh Jesús.
38 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ixtastālani'tēlha lā' cāhuanilh:
—¿Chichū puhua'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.
Tatā'a'lh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't, hua'chi maktā'ti', a'ntza' tatachokolh huanmā' chi'chini'.
40 Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'ntī tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan, lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón Pedro.
41 Lā' chu tuncan Andrés putzalh ixtā'tin a'ntī ixuanican Simón lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'ntī lacsacui'līnī't Dios.
42 Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. Lā'
a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan Simón lā' huanilh:

—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā' ū'tza' huanicu'tun: Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

43 Lā' ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun
a'nlhā huanican Galilea. Lā' tā'lāpāxtokli Felipe lā'
huanilh:

—Caquistāla'ni'.

44 Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't
lā' nā a'ntza' xalanī'n Andrés lā' Pedro.
45 Felipe quīkaksli Natanael lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'ntī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Moisés tzo'kli huan ley lā' a'nlhā tatzo'knulh huan profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala' nac Nazaret.

46 Lā' Natanael hualh:

—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?

Lā' Felipe kalhtīlh:

—Cata't laktzī'na'.
47 Jesús laktzī'lh huan Natanael lakmimā' lā'
hualh:

—Huan a'ntī mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.
48 Natanael kalhasqui'nīlh:

—¿Chichū quilīlakapasti?

Lā' Jesús huanilh:

—Quit iclaktzī'ni' xapū'la na ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j ixta'sani'yāni' Felipe.
49 Natanael kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'ntī Dios lacsacni' para nala'ya' ixreyca'n israelitas.
50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quinkalhlaka'ī'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzī'ni' na ixtampīn huan a'kalhpauj. Nalaktzī'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū na'ictlahua.
51 Lā' nā hualh Jesús:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit huan a'kapūn laquī'yā, lā' huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

2

Tapūchahuaca nac Caná

1 Ixlīlakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac
lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Caná, nac
estado de Galilea. Ixtzī't Jesús a'ntza' ixuī'.
2 Lā' nā kantāyaca Jesús lā' con ī'sca'txtunu'nī'n.
3 Lā' como sputli huan xavino uva, ixtzī't Jesús
huanilh:
—Tintī'tza' xavino uva.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Lā' ¿a'chī' quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Tūna'j tzucu quilītlōt.
5 Ixtzī't cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:
—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.
6 Lā' ixuī' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū
ixcāmaclacasqui'ncan a'xni'ca' ixmakacha'ka'ncan
chu a'nchī ixtalanānca'n. (Huan tachi'xcuhuī't

israelitas ixtakalhlaka'ī' que palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā' huan pātunu' pūxka'tni' ixtalītatzuma lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna' hasta lakatin ciento litros de xcān.
7 Jesús cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca tamātzumalh.
8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macsti'na'j lā' calīpini'tit huan a'ntī xapuxcu' de huan cā'tani'.

9 Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzīlh. Lā' vinotza' ixuanī't. Lā' xla' tū' ixca'tzī palh xcān ixuanī't lā' ixtaxtāpalīnī'ttza' huan xcān, vinotza' ixlanī't. Ixtaca'tzī xmān huanmā'na macatzī'tni'nī'n porque ū'tunu'n ixtamojōnī't xcān nac huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu' de huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nīni'.
10 Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxquī'can a'ntī cākantāyacan huan xatzey vino. Lā' ā'calīstān, a'xni'ca' tzejtza' tako'tnī't huan a'ntī cākantāyacanī't, cāmaxquī'can huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā hui'x ā'xmān māstā'ya' huan xatzey vino.

11 U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza' xapū'la lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' līmāsu'yulh ixlīmāpa'ksīn. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhlaka'ī'lh Jesús.

12 A'calīstān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn lā' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū ko'hua'jua' na ixchakān huan xaka'tla' lītokpān

Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

13 Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani'
a'ntū huanican pascua a'ntū pō'ktu ixtapūtlahua
cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej
a'ntū huanican Jerusalén.
14 Lā' tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' a'ntza'
cālaktzī'lh a'ntī ixtastā'mā'na huācax lā' borregos lā'
tantzasnān, lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' con
ixmesaca'n para nataxtāpalī huan tumīn.
15 Jesús tlahualh lakatin lītāsno'knu' de lazo, lā'
cālītansno'kxtukō'lh ixlīhuākca'n huan borregosnu'
lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n
a'ntī ixtaxtāpalīmā'na tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh
huan ixtumīnca'n.
16 Lā' cāhuanilh huan stā'na'nī'n tantzasnān:
—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi lītamāuj huā' na ixchic quinTāta'.
17 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīpāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.
Lā' ū'tza' naquilīlakmaka'ncan.
18 Huan israelitas tahuanilh:
—¿Chu ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para natlahua'ya'
huā'mā'? Caquilātlahuani'uj lakatin lē'cnīn para
que chuntza' na'icca'tzīyāuj palh hui'x ka'lhī'ya'
līmāpa'ksīn para nacāmāxtuya' huan animalhna' de
huan xaka'tla' lītokpān.
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j
na'iclīcāxtlahua quit.
20 Huan israelitas takalhtīlh:

—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca
huan lītokpān. Lā' ¿chu hui'x xmān tu'tuma'j
nalīcāxtlahuakō'ya'?
21 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús
ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'.
22 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tapāstacli ixtachihuīn Jesús
a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā' takalhlaka'ī'lh
a'ntū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū
hualh Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

23 Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican
pascua. Lā' Jesús ixui'lacha' lā' a'ntza' tlahualh
lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua' talīkalhlaka'ī'lh
huan Jesús.
24 Lā' como Jesús ixcālakapaskō' ixlīhuākca'n,
xla' ixca'tzī que makapitzīn ixtakalhlaka'ī' lā'
ā'makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'.
25 Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī
nahuani chichū huanī't huan tachi'xcuhuī't. Xla'
cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't.

3

Jesús lā' Nicodemo

1 Ixuī' kalhatin fariseo ixtacuīni' Nicodemo. Xla'
kalhatin xapuxcu' israelitas ixuanī't.
2 Lakatin tzī'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā'
huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzīcan que Dios macam-
inī'ta'ni' para namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n a'ntī
Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan
lē'cnīn hua'chi tlahua'ya' hui'x.
3 Lā' Jesús huanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n
a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xmān
ū'tunu'n tzē natatapa'ksī con Dios.
4 Nicodemo kalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' pa-
patza' lā' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj? Tūla
natanūpala na ixpān ixtzī't para nalacatuncuīpala.
5 Lā' Jesús hualh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n
a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n por
ixpālacata xcān lā' huan Espíritu Santo, xmān
xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios.
6 Huan a'ntī ixcaman tachi'xcuhuī't, ū'tza' ka'lhī
ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ū'tza'
ka'lhī ixEspíritu Dios.
7 Tū' calē'cni' a'ntū icuaniyāni': "Maclacasqui'n
que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n
milīhuākca'n hui'xina'n".
8 Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī
macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tzīya' lhachū mincha'
lā' tū' ca'tzīya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza'
tū' ca'tzīya' a'nchī kalhatin chi'xcu' tzē naka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo.
9 Nicodemo kalhasqui'nīpā:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā'?
10 Lā' Jesús hualh:

—¿Chu tū' ca'tzīya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin
ixmākalhtō'kē'ni'ca'n israelitas.
11 Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclīchihuīna'nāuj
a'ntū icca'tzīyāuj lā' icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'tauj.
Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū icuanāuj.

12 Como hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj
a'xni'ca' quit iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' a'ntū xala'
nac cā'ti'ya'tna', tū' quintilākalhlaka'ī'uj quit palh
na'iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' catūhuā xala' nac
a'kapūn.

13 'Nīn tintī' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit.
Como xa'icui'lacha'cus a'xni'ca' tūna'j xa'icyujāchi
de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
14 Lā' chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh qui'hui'
huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā chuntza'
maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz.
Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
15 Lā' chuntza', ixlīhuākca'n a'ntīn quintalīpāhuan
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. U'tza' līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli. Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu.
17 Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj.
Tū' macamilh para nacāmāpātīnī xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n nat-
apūtaxtu. Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa'
Dios, xlaca'n natapūtaxtu.

18 'A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū'
caticāmāpātīnīca. A'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n

nacāmāpātīnīcan porque xlaca'n tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios a'ntī xmān kalhatin ixuanī't.
19 Milh huā' nac quilhtamacuj huan a'ntī
hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' makapitzīn tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī a'nlhā cā'pucsua' porque xlaca'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan.
20 Huāk a'ntīn tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū'
talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan a'nchī tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey.
21 A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatapa-
jtzū nac cā'xkakana' para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaca'n tatlahua chu a'nchī Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpā Jesús

22 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac estado de Judea lā'
tatā'a'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'.
23 Lā' nā huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan
nac Enón na ixpajtzu Salim como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakchin lā' ixta'a'kpaxa.
24 Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.
25 Makapitzīn ixchi'xcuhuī'n Juan tatzuculh
tatā'lāhuanī huan ā'makapitzīn israelitas por ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīni'ncan lā' palh Dios laktzī'n más xatzey catīhuā a'xni'ca' a'kpaxa.
26 Talaka'lh huan Juan lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'hui'lāchi tintacut Jordán lā' a'ntī līchihuī'na'?

Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.
27 Juan cākalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'.
28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī icualh: "Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincanī't para na'icpū'lani'".
29 A'xni'ca' cāxtlahuacanī'ttza' para nat-apūchahuacan, huan tasqui'ni' nala ixla' huan squi'nīni'. Huan ixamigo squi'nīni' xmān tāya lā' kaxmata. Lā' līpāxuhua a'nchī pāxuhua huan squi'nīni'. Lā' nā chuntza' quit lej iclīpāxuhua Jesús como talakminkō'.
30 Maclacasqui'n que Jesús ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

31 A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlīhuākca'n. A'ntīn talacatun-
cuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n nac quil-
htamacuj lā' xmān talīchihuīna'n a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj. A'ntī mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlīhuākca'n.
32 Lā' xla' līchihuīna'n a'ntū laktzī'nī't lā' kax-
matnī't. Lā' nīn tintī' kalhlaka'ī' a'ntū huan.
33 Palh catīhuā kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntī min-
cha' de nac a'kapūn, chuntza' tasu'yu que xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios.
34 Huan a'ntī Dios macamilh, xla' līchihuīna'n ix-
tachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo lā' tū' lakpuhuan a'nchī māstā'.
35 Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa' lā' maca-
maxquī'kō'lh ixlīhuāk para namāpa'ksīni'n xla'.

36 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios
lej nacāmāpātīnī.

4

Jesús lā' huan puscāt xala' nac Samaria

1 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza'
que huan Jesús más lhūhua' ixtastālani' lā'
ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī
ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxī.
2 Pero Jesús tū' ixmā'kpaxīni'n; xmān
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n.
3 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que huan fariseosnu'
ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de
huan nac Judea lā' a'lh para nac Galilea.
4 Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria.
5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' a'nlhā ixtapa'ksī
nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni' ix-
tacuīni' Sicar na ixpajtzu huan ti'ya't a'ntū Jacob
ixmaxquī'nī't ixo'kxa' a'ntī ixuanican José.
6 A'ntza' ixuī' lakatin mu'sni' a'ntū makāntza'
ixla' ixuanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús
chā'lh nac huanmā' mu'sni'. Lā' como lejtza'
makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuanī't. Lā' a'ntza'
tahui'lalh na ixquilhtūn huan mu'sni'.
7 Lā' tū' xlīt lakchilh kalhatin puscāt xala' nac
Samaria para namācutu xcān como ī'xka'tmā'. Lā'
Jesús huanilh:
—Quintā'hua' mixcān.
8 Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni'
para natatamāhua ixlīhua'tca'n.

9 Lā' huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:
—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān? —chuntza' huanilh porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan samaritanosnu'.
10 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māstā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x ixquisqui'ni' quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.
11 Huan puscāt huanilh:
—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n hui'lacha'. ¿Lhāchū nataya'ya' huan xatzey xcān?
12 A'ntī quimpapca'n Jacob quincāmāchokoni'ni' huā'mā' mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā' ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que Jacob?
13 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīhuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtīt.
14 Lā' a'ntī natahua' huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh. Huan xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
15 Lā' huan puscāt huanilh:
—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ictikalhpūtīlh lā' chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.
16 Lā' Jesús huanilh:
—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.
17 Lā' huan puscāt kalhtīlh:

—Tū' icka'lhī quinkōlu'.

Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'.
18 Hui'x cāka'lhī'nī'ta' kalhaquitzis minkōlu'.
Lā' a'ntī tā'hui'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'.
Ixlīstu'ncua' a'ntū huanī'ta'.
19 Lā' huan puscāt huanilh:

—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu.
20 Huan quinapapna'ca'n samaritanosnu' ix-
tamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n
israelitas hua'nā'tit que xmān nac Jerusalén tzē
namācā'tanīcan Dios.
21 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Cakalhlaka'i' a'ntū na'icuaniyāni'. Namin
lakatin quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' catimacla-
casqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios
huan nac kēstīn lā' nīn nac Jerusalén.
22 Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit
a'ntī mācā'tanī'yā'tit. Quina'n iclakapasāuj a'ntī
icmācā'tanīyāuj. Lā' a'ntī namāpūtaxtūnu'n, xla'
ū'tza' kalhatin israelita.
23 Chilhtza' huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'ntī
xa'ncq tamācā'tanī xaTāta' Dios natamācā'tanī con
ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakalhlaka'ī' ix-
tachihuīn Dios. Dios lacasqui'n que chuntza'
nalīmācā'tanīcan.
24 Dios lakahuan a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā'
tasqui'nī que tachi'xcuhuī't natamācā'tanī con
ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī natakalh-
laka'ī' ixtachihuīn Dios. Chuntza' xa'nca na-
talīmācā'tanī Dios.
25 Huan puscāt huanilh:

—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'ntī huanican Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't lā' mānūlh ixlīmāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlīhuāk a'xni'ca' namin.
26 Lā' Jesús huanilh:
—U'tza' quit a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
27 Lā' tuncan tachilh ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' talē'cnīlh como talaktzī'lh Jesús a'nchī ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh huan puscāt: "¿Tuchū lacasqui'na'?" Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: "¿A'chī' tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?"
28 Huan puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
29 —Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't. Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.
30 Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para nata-laka'n Jesús.
31 Lā' līhuan ixtamimā'na huan tachi'xcuhuī't, huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús tahuanilh:
—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.
32 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit icka'lhī quilīhua't. Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.
33 Huan sca'txtunu'nī'n talākalhasqui'nīlh:
—¿Chā catīhuā quīxtekni'chitza' ixlīhua't?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā' ictlahuakō'cu'tun a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilīhua't.
35 Hui'xina'n hua'nā'tit: "Sputacus lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n". Quit iccāhuaniyāni': Calak-tzī'ntit huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tamimā'na. Palaj

natakalhlaka'ī' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā ā'xmān naxkāna'ncan.
36 A'ntī xkāna'n maxquī'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'ntī quintatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntīn quintatā'scuja. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalīpāxuhua a'ntīn tamāsu'yulh quintachihuīn xapū'la lā' a'ntīn tamāsu'yulh ā'calīstān.
37 Ixlīstu'ncua' a'nchī huancan: “Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin xkāna'n”.
38 Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzīn. U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'ntī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quintachihuīn. Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' —hualh Jesús.

39 Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takalhlaka'ī'lh Jesús por ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: “Quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't quit”.
40 Lā' chuntza' huan samaritanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh catachokolh con ū'tunu'n. Lā' xla' tachokolh lakatu' chi'chini'.
41 Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh a'xni'ca' takaxmatli a'ntū hualh xla'.
42 Lā' xlaca'n tahuanilh huan puscāt:

—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj. Quina'n iclaktzī'uj con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej ixlīstu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'ntī nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'scuja huan rey

43 Lā' ixlīlakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac
Samaria lā' a'lh nac Galilea.
44 Jesús ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū'
a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'.
45 Lā' a'xni'ca' Jesús chilh nac Galilea, līpāxūj
talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea. Como xlaca'n
taquīlalh nac Jerusalén a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū
huanican pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlīhuāk
a'ntū quītlahualh Jesús a'ntza'.
46 Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea,
a'nlhā līmāxtulh xavino uva huan xcān. Lā' pajtzu
Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Ca-
pernaum, ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtā'scujmā'
huan rey. Lā' huan ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n.
47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús ixtaxtunī'ttza'
huan nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā'
chu tuncan huan xatāta' a'lh laktzī'n Jesús lā'
lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyī
ixo'kxa' porque ixnīmā'tza'.
48 Lā' Jesús huanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū'
nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n catūhuā.
49 Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic līhuan tūna'j nī qui'o'kxa'.
50 Lā' Jesús huanilh:

—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyal-
htza'.

Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh
Jesús lā' a'lh.
51 Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic,
ixtasācua'nī'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh
talakapāxtoka lā' tahuanilh:

—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
52 Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh
tzeyan. Lā' tahuanilh:

—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.
53 Huan xatāta' chu tuncan ca'tzīlh que chu ū'tza'
huā'mā' hora a'xni'ca' huanilh Jesús: "Mi'o'kxa'
tzeyalhtza'". Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan
chi'xcu' lā' nā ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixlīlakatu' lē'cnīn a'ntū
tlahualh Jesús a'xni'ca' mincha' nac Judea lā'
chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

1 Lā' tū' makān ā'calīstān huan israelitas
talītzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús a'lh nac xcānsipej
Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'.
2 Lā' nac Jerusalén, ixuī' lakatin mu'sni' na ix-
pajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā'
xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican Betesda.
U'tza' ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixuī' huan
mu'sni' ixuī' lhūhua' xcān. Lā' pūlhmā'n ixu-
anī't. Lā' ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī
lakaquitzis ixtanquilhni'.
3 A'ntza' ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'ntī
lakatzi'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey ixtojonca'n lā' a'ntī
ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca'
ixtaxakā'līlh huan xcān.
4 A'katunu' ixyujāchi kalhatin ángel. Lā' ū'tza'
ixlakxakā'lī huan xcān. Lā' a'ntī pū'la ixtojō huan
nac xcān a'xni'ca' ixtalakxakā'lī, xla' chu tuncan
ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.

5 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixī'tza'ca'n
pu'xamacāujtzeyan cā'ta'.
6 Lā' Jesús laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'.
Lā' como Jesús ixca'tzī'tza' palh lejtza' makān
ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzeyancu'tuna'?
7 Lā' huan ī'tza'ca' kalhtīni'lh:
—Tintī' a'ntī naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca'
talakxakā'lī. A'xni'ca' quit ictojōcu'tun chu tuncan
tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilītlajacan.
8 Lā' Jesús huanilh:
—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.
9 Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli
ī'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan. Lā' huanmā' chi'chini'
xla' ū'tza' ixpūjaxcan.
10 Lā' huan israelitas tahuanilh huan chi'xcu'
a'ntī mātzeyīca:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū
pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalīpina' catūhuā.
Tū' līmakuan hui'x līpimpā't mixti'cat. Chuntza'
huan quileyca'n.
11 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—Pues a'ntī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh:
"Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'".
12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'ntī huanini': "Casacti
mixti'cat lā' catlā'hua'"?
13 Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzī a'ntī mātzeyīlh
porque lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtahui'lāna' lā'
Jesús ixcālaclhtaxtunī'ttza'.
14 Lā' ā'calīstān Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla'
lītokpān lā' huanica:
—Chuhua'j hui'x tzeya'tza'. Tū'tza' catlahua'
a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x natlahua'pala'ya'

a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'līhua'ca'.
15 Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas que a'ntī ixmātzeyīnī't xla' ū'tza' Jesús.
16 Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlahualh huanmā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' talītzuculh talīmacaputza israelitas lā' ixta-maknīcu'tun.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:

—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit iclīscuja.
18 Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun. Ta'a'kchā'lh porque xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xlaca'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlītā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua ixtapuhuān quinTāta' Dios. Iclaktzī'n a'ntū tlahua quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua.
20 Huā' quinTāta' quimpāxquī' quit lā' quimāsu'ni' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n catūhuā. Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n.
21 QuinTāta' mālakahuanīchokonīni'n. Lā' nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'ntī iccāmālakahuanīcu'tun.
22 QuinTāta' tū' lacāxtlahua nīn kalhatin porque xla' quimacamaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua.

23 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni'
quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta' Dios.
A'ntīn tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā tū' a'cnīni'ni'
quinTāta' a'ntī quimacaminī't.

24 ’Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī
takaxmata a'ntū icuan lā' talīpāhuan a'ntī
quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xlaca'n tū'
caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n
xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli.
25 Lā' ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā'
quilhtamacuj a'xni'ca' huan a'ntīn tū' taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n natakaxmata
quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī
nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn, xlaca'n
nacāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu.
26 QuinTāta' Dios, xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para
nacāmaxquī' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacujca'n
xasāsti'. Lā' quimaxquī'nī't quit līmāpa'ksīn
para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
tachi'xcuhuī't.
27 Lā' quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn para
na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n.
28 Tū' calē'cnī'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'. Mimā'
huan chi'chini' a'xni'ca' huan nīnī'n natakaxmata
quintachihuīn.
29 Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac
taponkni'. A'ntīn tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n
natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahualh a'ntū

xako'hua'jua', xlaca'n natalakahuanchoko lā' nacāmāpātīnīcan.

Jesús māsu'yulh que xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

30 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua chu a'nchī Dios quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit tū' ictlahua xmān a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān ixpātunca'tzi huan quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
31 Palh xmān cahuā quit xa'icmālacstū'ncli
lā' tintī' ā'kalhatin a'ntī namālacstū'nca de quit, chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan.
32 Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza' naquilīchihuīna'n.
Lā' quit icca'tzī que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlīstu'ncua'.
33 Hui'xina'n mākalhasqui'nīnīni'ntit Juan. Lā'
Juan kalhtīni'lh a'ntū ixlīstu'ncua'.
34 Quit tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin chi'xcu'
a'ntī namālacstū'nca de quit. Xmān iccāhuanimā'ni' huanmā' para que hui'xina'n napūtaxtuyā'tit.
35 Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū
ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū' makān lakatī'tit a'nchī ixcāmāxkakēyāni'.
36 Juan ixmālacstū'nca que Dios quimacaminī't.
Lā' a'ntū más māsu'yu que Dios quimacaminī't ū'tza' a'ntū ictlahua, como ictlahua a'ntū Dios quilīmāmacū'nī't.
37 Lā' nā Dios mālacstū'nca de quit. Pero
hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tnī'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū' maktin laktzī'nī'ta'ntit Dios.
38 Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn na
mi'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu como

hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit palh quit Dios quimacaminī't.

39 Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit huan
ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza'
naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para
pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn Dios līchihuīna'n de
quimpālacata,

40 pero hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj
para que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.

41 ’Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhuī't tū'
quinta'a'cnīni'ni'.

42 Quit icca'tzī xa'nca que hui'xina'n tū'
pāxquī'yā'tit Dios.

43 Quit icminī't por ixquilhtampān Dios. Lā'
hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. Palh ixmilh
ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakalhlaka'ī'yā'tit.

44 Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que
cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' tū'
pāstacā'tit natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios.
Lā' ū'tza' tū' līkalhlaka'ī'yā'tit.

45 Tū' capuhua'ntit palh na'iccālē'ksa'nīni'nāni'
con quinTāta'. A'ntī nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza'
Moisés a'ntī līpāhua'nā'tit hui'xina'n.

46 Palh hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit cahuā a'ntū
tzo'kli Moisés, nā quit ixquilākalhlaka'ī'uj, como
a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza' līchihuīna'lh de quit.

47 Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū
tzo'kli Moisés, ¿chichū naquilālīkalhlaka'ī'yāuj quit
a'ntū iccāhuaniyāni'?

6

Jesús cāmāhuī'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n

Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

1 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā
ixtacuīni' Galilea lā' nā ixuanican Tiberias.
2 Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't
porque ixtalaktzī'nī't huan lhūhua' lē'cnīn
a'ntū ixtlahuanī't, como ixcāmātzeyīnī't huan
ī'tza'ca'nī'n.
3 Lā' Jesús tō'ca'lh huan nac kēstīn lā' a'ntza'
tatō'lalh con ī'sca'txtunu'nī'n.
4 Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n israelitas
a'ntū huanican pascua.
5 Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzī'lh
lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'na. Lā'
huanilh huan Felipe:
—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj līhua't a'ntū
nacāmāhuī'yāuj huā'mā' tachi'xcuhuī't?
6 Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh
Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza' a'ntū natlahua.
7 Lā' Felipe kalhtīni'lh:
—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para na-
talīhuā'yan macasti'n.
8 Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntī
ixtā'tin Simón Pedro, xla' hualh:
9 —A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin
macquitzis pāntzi de cebada lā' ā'tantu' squī'ti'. Lā'
¿chichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't?
10 Lā' Jesús hualh:
—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhuī't que
catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.
A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh
hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.

11 Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
xlaca'n tamaxquī'lh a'ntī ixtahui'lāna'. Lā' nā
chuntza' cāmaxquī'lh huan squī'ti'. Lā' cāmaxquī'lh
chu a'nchī xlaca'n talacasqui'lh.
12 Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuanilh huan
ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū'
capāxcatlīla'tit.
13 Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta'
lītatzumalh xalacpītzin macquitzis pāntzi de ce-
bada.
14 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' talaktzī'lh
huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús, xlaca'n
tahualh:

—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios
a'ntī ixmimā' huā' nac quilhtamacuj.
15 Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ix-
tasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā' ū'tza' lītapānūlh lā'
ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān
Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

16 Lā' a'xni'ca' tzī'satza' ixuanī't, ī'sca'txtunu'nī'n
tayujchi para na ixquilhtūn mar.
17 Tatojōlh nac lakatin barco lā' ix-
tatēlakataxtumā'natza' huan mar. Xlaca'n
ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua'
ixuanī't lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta.
18 Lā' lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān
ixtatā'kayāhua.
19 Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huanī'ttza' hua'chi
lakaquitzis kilómetro ixlīmakat, huan
sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha

huan nac barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān.
Lā' xlaca'n tajicua'lh.
20 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.
21 Lā' xlaca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh
nac barco. Lā' chu tuncan lacapalh tachā'lh na
ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhuī't taputzalh Jesús

22 Lā' ixlīlakalī ixtalahui'lāna'ncha'cus huan
tachi'xcuhuī't nac tintacut mar. Xlaca'n
taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixuī' lā' ū'tza'
ixtapūtacutnī't huan sca'txtunu'nī'n lā' Jesús tū'
ixcātā'a'nī't.
23 Lā' makapitzīn barcos xalacti'na'j ixtam-
inī'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh ixpajtzu a'nlhā
ixua'canī't pāntzi a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzī
huan Jesús.
24 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh que
Jesús tū'tza' ixuī' a'ntza' lā' nīn ī'sca'txtunu'nī'n,
xlaca'n tatojōlh huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza
nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Līhua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

25 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatacutcha',
takaksli Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?
26 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n
laktzī'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū'
ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n
tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. Ū'tza' quilālīputzayāuj.
27 Tū' cascujtit por huan milīhua'tca'n a'ntū
nasputa. Xatzey cascujtit por huan līhua't a'ntū

tū' maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.
28 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī lacasqui'n Dios?
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.
30 Takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza' na'iccākalhlaka'ī'yāni'? ¿Tuchū natlahua'ya' hui'x?
31 Huan quinapapna'ca'n tahua'lh a'ntū huanican maná nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.
32 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxquī'ni', ū'tza' tū' huan līhua't xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxquī'yāni' huan Xatzey Līhua't xala' nac a'kapūn.
33 Macamincanī'ta'ncha' nac a'kapūn kalhatin a'ntī cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Līhua't a'ntū māstā'mā' Dios.
34 Lā' tahuanilh:
—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu huanmā' līhua't.
35 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit huā'mā' Līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā'

nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākalhlaka'ī'yāuj lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāsputni'ni' tapāxuhuān.
36 Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntit huan
lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzī'nī'ta'ntit.
37 Ixlīhuākca'n a'ntī nacāmāpuhuanī quinTāta'
que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n naquintastālani'. Lā' a'ntī naquintastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli.
38 Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para
na'ictlahua ixtapuhuān a'ntī quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān.
39 QuinTāta' a'ntī quimacaminī't, xla'
lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha ixlīhuākca'n a'ntī cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' lacasqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
40 Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā':
Ixlīhuākca'n a'ntī natahuan que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalīpāhuan, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.
41 Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n
Jesús. Tū' cāminī'ni'lh a'nchī hualh Jesús: "Quit huan Līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn".
42 Lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ¿a'chī' quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?
43 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'.

44 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanī tachi'xcuhuī't
que naquintastālani' lā' xmān chuntza' natat-
apa'ksī con quit. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko
a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
45 Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kli profetas,
chuntza' tatzo'kni':
Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Ixlīhuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta'
lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquintastālani'.
46 'Nīn tintī' laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit
iclaktzī'nī't, como icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'lacha'
Dios.
47 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quin-
talīpāhuan, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu.
48 Quit huan Līhua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj.
49 Minapapna'ca'n, xlaca'n ixtahua' huan maná
a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Lā' a'yuj ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanīlh.
50 Quit iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Līhua't
a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā'
Līhua't. A'ntī quintakalhlaka'ī' tū' maktin cati-
tanīlh.
51 Quit huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac
a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhta-
macujca'n tachi'xcuhuī't. A'ntī natahua' huā'mā'
Līhua't natatahui'la para pō'ktu. Huan Līhua't
a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā'
na'icmāstā' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n tachi'xcuhuī't —hualh Jesús.
52 Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāquī' lā'
talāhuanilh:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?

53 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Palh hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n.
54 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua' quinka'lhni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'.
55 Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Līhua't lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Līko'tnuncan.
56 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natalīko'tnun quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la.
57 Quimacaminī't quinTāta' a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā chuntza' na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'.
58 Quit huā'mā' Līhua't a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā' a'yuj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n tanīlh. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't a'ntū iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
59 Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan lītokpān nac Capernaum.

Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

60 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī
ixtakalhlaka'ī'mā'na ixlīmāsca'tin Jesús, xlaca'n
talāhuanilh:

—Lej jicslīhua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.

61 Lā' Jesús ixca'tzī que ī'sca'txtunu'nī'n
ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū' ixcāminī'ni' huan
ixtachihuīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuaniyāni'?
62 ¿Tuchū ixpuhuantit palh ixlaktzī'ntit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā pū'la
ixui'lacha'?
63 A'ntū iccāhuaniyāni', ū'tza' tū' huanicu'tun
que stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit. Quinquinit
tū' caticāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n. Huan
Espíritu Santo ū'tza' tzē nacāmaxquī'yāni' xasāsti'
minquilhtamacujca'n. A'ntū iccāhuanincus, ū'tza'
māsu'yu a'nchī tzē nalīka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū māstā' Dios.
64 Lā' huan makapitzīn de hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.

Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū a'ntīn tū' natakalhlaka'ī' lā' tichū namacamāstā' xla'.
65 Lā' hualh:

—Lā' ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ni'tza' que nīn
tintī' tzē natapa'ksī con quit palh quinTāta' tū'
namāpuhuanī que naquistālani'.

66 Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na. Lā' tū'tza' ixtastālani'.
67 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu'
ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?

68 Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu chu a'nchī na'iclīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
69 Lā' quina'n ickalhlaka'ī'yāuj lā' quina'n
icca'tzīyāuj que hui'x Cristo, hui'x ixO'kxa' Dios
xalakahuan.
70 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla' tā'scujatza' huan ko'ti'ti'.
71 Jesús ixlīchihuīna'mā' huan Judas Iscariote,
ixo'kxa' Simón. Xla' a'ntī namacamāstā' Jesús,
a'yuj ū'tza' ixlīkalhacāujtu' ixuanī't de huan
sca'txtunu'nī'n.

7

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea.
Tū'tza' ixlatā'kchokocu'tun nac Judea porque huan
israelitas xalanī'n nac Judea ixtamaknīcu'tun.
2 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican
ixla' mū'xta'ka' a'ntū ixtatlahua huan israelitas.
3 Huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, tahuanilh:
—Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capittza' nac Judea para que chuntza' mintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzī'n a'ntū tlahua'pā't.
4 A'ntī lacasqui'n que natalakapasa ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't, xla' tū' lakatzē'k catitlahualh
catūhuā. Palh lej stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya'
hui'x, catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.
5 Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús.

6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n tzē napinā'tit a'xni'ca' napincu'tunā'tit.
7 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tūla caticātaca'tzalaktzī'ni' hui'xina'n. Lā' quit quintaca'tzalaktzī'n porque quit icmāsu'yu palh tū' tzey a'ntū tatlahua xlaca'n.
8 Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque tūna'j chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.
9 Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, nā xla' a'lh a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't, xla' lakatzē'k a'lh.
11 Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā' ixtalīkalhasqui'nīni'n:
—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?
12 Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalīkalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ixtahuan: "Xla' lej tzeya chi'xcu'". Lā' ā'makapitzīn ixtahuan: "Tū' tzey huā'mā' chi'xcu'; a'kxokonu'n".
13 Lā' ixlīhuākca'n tzē'k ixtalīkalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan israelitas.
14 Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cāmāsu'ni'.
15 Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Chichū lej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlīnī't.

16 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu
quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ixtapāstacna' a'ntī
quimacaminī't.
17 Palh catīhuā tlahuacu'tun a'ntū Dios
lacasqui'n, xla' naca'tzī palh icmāsu'yu
ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān quintapāstacna'.
18 A'ntī chihuīna'n xmān por ixtapāstacna', xla'
lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca. A'ntī lacasqui'n
que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī macaminī't, ū'tza' nahuan
a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' tū' cati'a'kxokonu'lh.
19 'Moisés cāmaxquī'ni' hui'xina'n huan ley. Lā'
milīhuākca'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley.
¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?

20 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?

21 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Milīhuākca'n lē'cnī'yā'tit por ixpālacata a'ntū
ictlahualh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
22 Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū
huanican circuncisión (a'yuj xapū'la huan
quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Lā' ū'tza'
ixpālacata hui'xina'n līcircuncidarlīyā'tit kalhatin
ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan.
23 Chuntza' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés
que nacircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī
xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. Palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit',
lā' ¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyīlh
xa'nca huan ī'tza'ca' huanmā' chi'chini' a'ntū
pūjaxcan?

24 Hui'xina'n quilālīyāhuayāuj porque
puhua'nā'tit que, chu a'nchī mileyca'n, tū'
tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' nalīyāhua'yā'tit
ā'chā'tin, tasqui'nī nalīyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios
lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

25 Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī
ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' talākalhasqui'nīlh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan?

26 A'tzā' chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't lā' nīn tuntū' tahuanī huan
pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā'
chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't?
27 A'xni'ca' namin Cristo nīn tintī' catica'tzīlh
a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tzīyāuj a'nlhā
xala' huā'mā' chi'xcu'.
28 Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn a'nlhā
ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' lītokpān. Lā' lej palha'
chihuīna'lh:

—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj
lā' nā puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nlhā xala'
quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'ntī
quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n.
29 Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā
hui'lacha' xla', lā' ū'tza' quimacamilh.
30 Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tintī'
chi'palh porque tūna'j ixchā'n huan chi'chini'
a'ntū napūchi'pacan.
31 Lhūhua' tachi'xcuhuī't takalhlaka'ī'lh Jesús lā'
tahualh:

—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh
más lē'cnīn que huā'mā' chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

32 Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh
ixtalīchihuīna'n Jesús huan tachi'xcuhuī't. Lā'
huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús.
33 Lā' a'xni'ca' talakmilh, Jesús cāhuanilh huan
tachi'xcuhuī't:
—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n.
Tuncan na'iclaka'n a'ntī quimacaminī't.
34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū'
quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit
na'ica'n.
35 Lā' huan israelitas talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui?
Chō'la nacālaka'n huan israelitas a'ntīn
tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni'
xlaca'n lā' nā huan griegos.
36 Quincāhuanini': "Naquilāputzayāuj lā' tū' quin-
tilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā na'ica'n
quit". ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Huan xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj

37 Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan
cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chi'chini' de huan
cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej
palha' hualh:
—Lā' a'ntīn takalhpūtī, caquintalakmilh lā'
catako'tnūlh.
38 A'ntī quintakalhlaka'ī' nataka'lhī hua'chi
mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā' natā'cxtuyāchi
lhūhua' xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
39 Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'ntī natakalh-
laka'ī', natamaklhtīni'n huan Espíritu Santo. Tūna'j

ixmin huan Espíritu Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhuānca'n huan tachi'xcuhuī't

40 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli
huā'mā', makapitzīn tahualh:

—Ixlīstu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī naquincālakminā ni'.

41 Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—U'tza' huā'mā' Cristo.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—¿Chichū līlalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea.

42 Huan Cristo nala ī'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza'
natahui'la nac Belén a'nlhā xala' ixuanī't David.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

43 Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalīpuhuan huan
tachi'xcuhuī't.

44 Lā' huan makapitzīn ixtachī'lē'ncu'tun pero
nīn tintī' chi'palh.

Huan pūchihuīna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

45 Huan policías talaka'nchokopā huan
fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'.
Lā' cākalhasqui'nīca:

—Lā' ¿a'chī' tū' lī'ta'ntit?

46 Lā' huan policías takalhtīni'lh:

—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

47 Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:

—Chō'la nā hui'xina'n cāta'a'kxokochāni'.

48 Tū' kalhlaka'ī'nī't Jesús nīn kalhatin xapuxcu'
lā' nīn kalhatin fariseo.

49 Huan catīhuāya tachi'xcuhuī't tū' talakapasa
ixley Dios. Lā' ū'tza' nacālīmālaclē'nī Dios.

50 Lā' huan Nicodemo a'ntī ixlakminī't Jesús de
tzī'sa, xla' nā fariseo ixuanī't. Lā' xla' cāhuanilh:
51 —Tūla catimāpātīnīuj kalhatin chi'xcu' palh
tū' pū'la naca'tzīyāuj a'ntū laclē'n lā' palh tū' pū'la
namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni'
huan nac ley.
52 Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanilh
Nicodemo:
—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā
tahui'lāna'ncha' huāk catīhuāya chi'xcuhuī'n.
Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tzīya'
que tū' maktin minī'ta'ncha' nac Galilea kalhatin
ixa'cta'sana' Dios.
53 Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

1 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican
Olivos.
2 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús a'mpā nac xaka'tla'
lītokpān. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talakminkō'lh.
Lā' xla' tahui'lalh lā' tzuculh cāmāsu'ni'.
3 Huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n
de huan ley talīmini'lh Jesús kalhatin puscāt.
Lā' huan puscāt ixchi'paquī'canī't con
kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca a'ntza' na
ixlaclhpu'nanca'n a'ntī ixtahui'lāna'.
4 Lā' tahuanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt
chi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'.
5 Lā' huan ley a'ntū quincāmaxquī'nī'ta'ni'
Moisés, ū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' que
nacucta'lamaknīyāuj kalhatin puscāt a'ntī la
chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?

6 Xlaca'n tahuanilh Jesús huā'mā' chu xmān para
natalīlaktzī'n para que chuntza' tzē natamālacapū'.
Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac
cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh.
7 Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla' tā'cstu'ncli
lā' cāhuanilh:
—Kalhatin de hui'xina'n a'ntīn tuntū' laclē'n
ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.
8 Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac
cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh.
9 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n
ta'u'cxca'tzīlh palh nā ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh
ta'a'n a'ntī más lacpapatzīnī'n lā' huan makapitzīn
chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā
ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā'
huan puscāt nā ixyācus.
10 Lā' Jesús tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū tayāna' a'ntī ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'?
¿Tichū huan palh natamaknīyāni' por
mintalaclē'i'?
11 Lā' xla' hualh:
—Nīn tintī' huan chuntza', Māpa'ksīni'.
Jesús huanilh:
—Pues nīn quit tū' icuan palh natamaknīyāni'.
Capit lā' nīn tuntū'tza' titlahua'ya' a'ntū
ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhuī't lā'
cāhuanilh:
—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.
Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'.
Lā' a'ntī naquintastālani' quit, xlaca'n tū'
catitalatā'kchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit

na'iccāmakskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

13 Lā' huan fariseosnu' tahuanilh:

—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.

14 Jesús cākalhtīlh:

—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'ncua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan. Lā' quit icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'nlhā icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'.
15 Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tzīyā'tit
ixpālacata. Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhuī't. Lā'
quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin.
16 Palh quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh
chu a'nchī ixlīstu'ncua'. Quit tū' quē'cstu
iclacāxtlahua. QuinTāta' a'ntī quimacaminī't ū'tza'
quintā'lacāxtlahua.
17 Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n: A'xni'ca'
kalhatu' chi'xcuhuī'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza'
huā'mā' ixlīstu'ncua'.
18 Quit icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā
ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de quit. Lā' ū'tza' a'ntī
quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.

19 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

20 Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā'
nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ixmāquī'can huan
tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n

porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlalh catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

21 Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:

—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj.
Lā' a'xni'ca' nanīyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus
mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catipintit
a'nlhā na'ica'n quit.
22 Huan israelitas tahualh:

—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' līhualh
tūlalh cati'a'uj a'nlhā na'a'n.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit
xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xalanī'n huā' nac
cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac quilhta-
macuj.
24 Lā' ū'tza' iccālīhuanini' hui'xina'n
que a'xni'ca' nanīyā'tit naka'lhī'yā'titcus
mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit
a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntīn quit. Chuntza'
naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n a'xni'ca'
nanīyā'tit.
25 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū hui'x?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapū'la.
26 Quit tzē na'icuan lhūhua' por mimpālacataca'n
lā' tzē na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā
a'ntū tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey. A'ntī
quimacaminī't, xla' huan a'ntū ixlīstu'ncua'.
Lā' a'ntū quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī huan
tachi'xcuhuī't.

27 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús
ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'.
28 Lā' ū'tza' cālīhuanilh Jesús:
—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj
tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca' naca'tzīyā'tit tichūn
quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
naca'tzīyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu.
Xmān icuan a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'.
29 A'ntī quimacamilh, xla' huī' con quit. Lā'
tū' quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu
ictlahuamā' a'ntū ixtapuhuān.
30 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua'
a'ntīn takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

31 Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ix-
takalhlaka'ī'mā'nacus:
—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quin-
tachihuīn, lā' chuntza' nalītalacsu'yu'yā'tit palh
hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n.
32 Lā' nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' por
ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua' nala'yā'tit libres.
33 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' nīn
tintī' maktin quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi ix-
tatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x que na'iclayāuj
libres?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī tlahua
taclē'i', ū'tza' xla' hua'chi kalhatin tasācua' a'ntīn
tamāhuacanī't, como tūla makxteka ixtaclē'i'.
35 Huan xatatamāuj tasācua' tū' hua'chi a'ntī
scana'nca xa'o'kxa'. Huan xatatamāuj tū' pō'ktu

catitahui'lalh na ixchic ixtēcu' como nastā'palacan.
A'ntī scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla' para
pō'ktu ixo'kxa'. Lā' tū' catistā'ca.
36 Hui'xina'n hua'chi a'ntī xatatamāuj como tūla
makxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' ixO'kxa' Dios tzē
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n para namakxtekā'tit
mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' nalayā'tit
hua'chi xatatamāuj.
37 Lā' a'yuj hui'xina'n ī'xū'yātā'natna'
Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj porque tū'
kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni'.
38 Quit iclīchihuīna'n a'ntū quimāsu'ni'nī't
quinTāta'. Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntū
cāhuaninī'ta'ni' mintāta'ca'n.
39 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n ixcamana'
Abraham nā chuntza' ixtlahua'tit chu a'nchī ixt-
lahua Abraham.
40 Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj a'yuj quit
iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū Dios
quimāsu'ni'nī't. Abraham tū' chuntza' ixtlahua
hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit.
41 Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua
mintāta'ca'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Quina'n tū' makcamanna'. Icka'lhīyāuj xmān
kalhatin quintāta'ca'n lā' ū'tza' Dios.

42 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios, hui'xina'n
ixquilāpāxquī'uj porque quit icminī'ta'ncha' a'nlhā
xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahuī'.

Quit tū' icmilh xmān por quimpātunca'tzi. Dios
ū'tza' a'ntī quimacaminī't.
43 Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū icuan.
U'tza' tū' līmāchekxī'yā'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'.
44 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan ko'ti'ti'.
Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān huan
ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla' ū'tza' lanī't maknīni'
desde xapū'la. Xla' tū' maktin pāstaca a'ntū
ixlīstu'ncua' como tū' lakatī a'ntū ixlīstu'ncua'.
Xla' chihuīna'n huāk tā'ksa'nīn como xla' chuntza'
ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nīni' lā' xla' ū'tza' mā'a'nanīlh
tā'ksa'nīn.
45 Quit iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj.
46 Lā' ¿tichū de hui'xina'n tzē nahuan palh quit
ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey? Lā' palh quit huan
a'ntū ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī' tū' quilākalhlaka'ī'yāuj?
47 Huan a'ntī ixla' Dios kaxmata ixtachihuīn
Dios. Hui'xina'n tū' ixla' Dios. Lā' ū'tza' tū'
līkaxpa'tcu'tunā'tit —hualh Jesús.

Huan Cristo lanāntza' ixa'nan a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham

48 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x samaritano
lā' ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey.
49 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn tū' tzey.
Quit ica'cnīni'ni' quinTāta' lā' hui'xina'n
quilālīlakmaka'nāuj.
50 Lā' quit tū' quimaca'tzi palh
quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Huī' kalhatin a'ntī
lacasqui'n que caqui'a'cnīni'ni'ca, ū'tza' a'ntī
nalacāxtlahuakō'.

51 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī natatlōkentaxtū quintachihuīn xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntūn tū' maktin catisputli.

52 Lā' huan israelitas takalhtīni'lh:

—Quina'n icca'tzīyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Abraham nīlhtza' lā' nā tanīlhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'ntī natatlōkentaxtū mintachihuīn tū' maktin catitasputli.
53 Lā' ¿chu hui'x más xaka'tla' que quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh lā' huan a'cta'sana'nī'n nā tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinīt?

54 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Palh quit quē'cstu qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'ntī qui'a'cnīni'ni' quit, xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'ntī hui'xina'n huani'yā'tit minDiosca'n.
55 Lā' ū'tza', a'ntī hua'nā'tit minDiosca'n, tū' lakapasā'tit hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit cahuā xa'icualh tū' iclakapasa, quit xa'iclalh kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā' quit stu'ncua' iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni' ixtachihuīn.
56 Abraham a'ntī mimpapca'n ka'lhīlh tapāxuhuān porque xla' ixca'tzī palh nalaktzī'n a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhtamacuj. Xla' laktzī'lh lā' līpāxuhualh.

57 Lā' huan israelitas tahuanilh Jesús:

—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī līhua'na' palh laktzī'nī'ta' Abraham?

58 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icuī' a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham.
59 Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā'
ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús cātatzē'kni'lh lā' chuntza' taxtulh de huan xaka'tla' lītokpān.

9

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n.
2 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?
3 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't. Xla' lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalīmālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios a'xni'ca' namātzeyīcan.
4 A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan; pero a'xni'ca' tzī'suamā'tza', tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhua'j ixlītlōt a'ntī quimacaminī't. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli.
5 Quit iccāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't līhuan iclahuī' nac quilhtamacuj.
6 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh macsti'na'j pūtlū'n lā' līlacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzī'n.
7 Lā' huanilh:

—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé huanicu'tun Macamincanī't.

Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza' ixlacahuāna'n.

8 Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't
xapū'la a'xni'ca' lakatzī'n ixuanī't, xlaca'n
talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'ntī ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan?

9 Makapitzīn ixtahuan:

—U'tza'.

Lā' ā'makapitzīn huampala ixtahuan:

—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.

Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:

—Quit huan chi'xcu'.

10 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?

11 Lā' xla' cākalhtīlh:

—U'tza' huan chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quilīlacatlahualh na quilakastapun. Lā' quihuanilh: "Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' calakacha'ka'". Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

12 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū huī' huanmā' chi'xcu'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' icca'tzī.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't

13 Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu'
a'ntī lakatzī'n ixuanī't.

14 Lā' huan chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n
Jesús lā' pūmātzeyīlh huan lakatzī'n, ū'tza' huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
15 Lā' huan fariseosnu' chu ā'maktin
takalhasqui'nīpā:

—¿Chichū līlacahuā'na'?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā'
iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.
16 Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū'
a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—A'ntī tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh
lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.

Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuānca'n ixtaka'lhī.
17 Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu' a'ntī
lakatzī'n ixuanī't:

—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu'
como hui'x a'ntī mālacahuānīni'?

Lā' xla' hualh:

—Xla' ixa'cta'sana' Dios.
18 Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh
palh lakatzī'n ixuanī't lā' palh mālacahuānīca. Lā'
cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'ntī
lakatzī'n ixuanī't.
19 Lā' cākalhasqui'nīca:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n?
¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū tzētza'
līlacahuāna'n chuhua'j?
20 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtīni'lh:

—Quina'n icca'tzīyāuj palh qui'o'kxa'ca'n.
Lā' icca'tzīyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān
lakatzī'n ixuanī't.

21 Tū' icca'tzīyāuj chichū tzētza' līlacahuāna'n
chuhua'j. Lā' tū' icca'tzīyāuj a'ntī mālacahuānīlh.
Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'.
Māni' ū'tza' tzē nacāhuaniyāni'.
22 Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque
xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' huan
israelitas talacchihuīna'lh que namātuxtekēcan de
huan nac xaka'tla' lītokpān a'ntī nahuan que Jesús
ū'tza' Cristo.
23 Lā' ū'tza' talīhualh ixtāta' lā' ixtzī't:
"Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j
chi'xcu'tza'".
24 Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu'
huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios.
Quina'n icca'tzīyāuj que huā'mā' chi'xcu' lej tlahua
talaclē'i'.
25 Xla' cākalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān
icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n xa'icuanī't lā'
chuhua'j iclacahuāna'ntza'.
26 Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:
—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?
27 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū'
ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' lacasqui'nā'tit
na'iccāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit
nā hui'xina'n.
28 Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:
—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n
icstālani'yāuj Moisés.
29 Icca'tzīyāuj que Dios tā'chihuīna'lh Moisés. Lā'
huā'mā' Jesús tū' icca'tzīyāuj lhachū minī'ta'ncha'.
30 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:

—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit lhachū mincha' huan chi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī quimālacahuānīlh.
31 Quina'n ca'tzīyāuj que Dios tū' cākaxmata a'ntīn
tatlahua talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni'
xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios.
32 Desde a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhtamacuj,
tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu'
mālacahuānī huan a'ntī lacatuncuī xalakatzī'n.
33 Palh tū' cahuā Dios macaminī't, tūlalh ixt-
lahualh catūhuā.
34 Lā' tahuanilh:
—Hui'x lacatuncui' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāsca'tīyāuj quina'n?
Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

35 Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan
chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. Lā' a'xni'ca'
tā'lāpāxtokli, huanilh:
—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?
36 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.
37 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
38 Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', ickalhlaka'ī'.
39 Lā' Jesús hualh:
—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalhlaka'ī' lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzī'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn talacahuāna'n.

40 Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu.
Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:
—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?
41 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n līpinā'tit cuenta.

10

Huan ixchicca'n borregos

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'.
2 Lā' a'ntī lactanū a'nlhā yā xamākalhcha, ū'tza'
xamaktaka'lhna' borregos.
3 Lā' a'ntī maktaka'lha mākalhcha ū'tza'
mālaquī'ni' huan xamaktaka'lhna' borregos.
Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn.
Lā' cāmāta'sī lakatunu' con ixtacuīni'ca'n a'ntū
ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō' xla' cāpū'lani'. Lā'
huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlaka-
pasatza' ixtachihuīn.
5 Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū'
natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachi-
huīn. Natatzā'lani'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi
lītalacastuca. Xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'ntū
ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

7 Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Lej ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit
hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan borre-
gos.
8 Ixlīhuākca'n a'ntī quintitapū'lani'lh, xlaca'n
ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n.
9 Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī
naquintakalhlaka'ī', xlaca'n natapūtaxtu. Lā'
na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego
a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu
natatanūpala.

10 ’Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n
lā' maknīni'n lā' mālakuanīni'n. Quit icminī't para
na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū
más xatzey quilhtamacuj.
11 Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos.
Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca
cāmaktaka'lha ixborregos lā' a'yuj calīnīlh.
12 Lā' huan a'ntī xmān tasācua', a'xni'ca' laktzī'n
mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā'
tzā'latāquī' como tū' scana'nca maktaka'lhna' lā'
tū' ixla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan lobo
cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatzā'lakō'.
13 Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā'
tū' ixla' huan borregos, lā' xla' tū' ixmaca'tzi.

14 ’Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos.
Como xatzey maktaka'lhna' cālakapasa ixborregos,
quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, lā' nā xlaca'n
quintalakapasa.
15 Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa
quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclīnī por
quintachi'xcuhuī't chuntza' hua'chi huan mak-
taka'lhna' borregos līnī por ixborregos.

16 Hui'lapā ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n
hua'chi borregos a'ntūn tū' xalanī'n huā'mā' na ix-
chic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā' xlaca'n
nā nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' chuntza'
xlaca'n chu lakatin natala con a'ntī lanān quila'.
Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna' nala.
17 'QuinTāta' quimpāxquī' porque iclīmāstā'
quinquilhtamacuj lā' quit na'ictēpala
quinquilhtamacuj.
18 Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quinquilhta-
macuj. Quit icmāstā' porque icmāstā'cu'tun. Quit
icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmāstā' lā'
icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictēchokopala.
Chuntza' quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —hualh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli
huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu lakatin
talīpāstacna'mpā.
20 Makapitzīn ixtahuan:
—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā'
chi'xcu' palh ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, lā'
xla' chuya?
21 Lā' ā'makapitzīn huampala tahualh:
—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh
catichihuīna'lh chuntza'. ¿Chu tzē namālacahuānī
kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

22 Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'.
Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū ixpāstaccan
a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītokpān
makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuanī't.
23 Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan
xaka'tla' lītokpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican
Ixtanquilhni' Salomón.

24 Lā' huan israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanilh:

—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnīkō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo caquilāhuaniuj chu maktin.

25 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā a'ntū ictlahua quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu tichūn quit.

26 Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't.

27 Quintachi'xcuhuī't takaxmata quintachihuīn chuntza' hua'chi borregos takaxmata ixtachihuīn ixtēcu'. Lā' quit iccālakapasa, lā' xlaca'n quintastālani'.

28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu lā' tū' maktin caticāsputni'lh. Lā' tintī' a'ntī tzē naquimaklhtī a'ntī quintakalhlaka'ī'.

29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksīni'. Lā' tintī' tzē quintimaklhtīlh a'ntī quintakalhlaka'ī'.

30 Quit con quinTāta' chu lakatin.

31 Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalīmūta'la.

32 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Por ixlīmāpa'ksīn quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey ictlahuanī't na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.

33 Lā' huan israelitas tahuanilh:

—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuanī'ta'. Na'iccāmūta'layāni' porque

hui'x lakmaka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā' hui'x xmān chi'xcu'.
34 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: “Hui'xina'n huāk diosnu'”.
35 Dios cāmāpācuhuīlh diosnu' a'ntī cālīmāmacū'lh ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca.
36 Dios quilacsacli lā' quimacamilh nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' ¿a'chī' quilālī'a'ksa'nīni'nāuj iclakmaka'lh Dios porque iccāhuanini' quit ixO'kxa' Dios?
37 Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', tū' caquilākalhlaka'ī'uj.
38 Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj, a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzī'yā'tit hui'xina'n lā' namāchekxī'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.
39 Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.
40 Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh a'nlhā Juan ixmā'kpaxīni'n xapū'la.
41 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh Jesús a'ntza' lā' xlaca'n talāhuanilh:

—Juan tū' tlahualh lē'cnīn. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza' a'ntū ixlīstu'ncua'.
42 Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

11

A'xni'ca' nīlh Lázaro

1 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla'
ī'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahuī' nac lakatin cā'lacchicni'
a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixta-
lahui'lāna' María lā' Marta ixtā'tin.
2 Lā' huā'mā' María ū'tza' a'ntī lītantūtlahualh lej
xamu'csa aceite huan Jesús lā' lītantūxacalh con
ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'ntī
ī'tza'ca'lh.
3 Lā' María lā' Marta tamāca'tzīnīlh huan Jesús lā'
tahuanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tza'ca'n a'ntī lej tā'lāpāxquī'ya'.

4 Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:

—Huā'mā' ta'jatat tū' catilaknīlh. Por ixpālacata
huanmā' ta'jatat nalaktzī'ncan a'nchī lej ka'tla'
Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa'
Dios.
5 Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā
huan Lázaro.
6 Lā' a'xni'ca' huanica que huan Lázaro
ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī' ā'lakatu'
chi'chini'.
7 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—Ca'a'nchokoujtit nac Judea.

8 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Māpa'ksīni', huan israelitas xalanī'n nac Judea
tūna'j makān ixtamūta'lamaknīcu'tunāni'. Lā' hui'x
¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?

9 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora
māxkakēni'n. Palh kalhatin latlā'huan de tuncuj,
tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'.
10 Palh kalhatin latlā'huan de tzī'sa, xla'
a'kche'kxla porque tintī' xkakana'. Tasqui'nī

na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh como tūna'j ictlahuakō' quilītlōt.
11 A'calīstān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.
12 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Māpa'ksīni', palh lhtatamā', natzeyan.
13 Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīnī'ttza'.
Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtapuhuan que Jesús ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'.
14 Lā' ū'tza' lej xa'nca cālīhuanikō'lh:

—Lázaro nīlhtza'.
15 Xalītzey palh tū' xa'icuī' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n porque chuntza' nakalh-laka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.
16 Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't

17 Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'ma'jtza' ix'a'cnūma' Lázaro.
18 Betania hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlīmakat ixuanī't de nac Jerusalén.
19 Lā' lej lhūhua' israelitas ixtalakminī't Marta lā' María para nata'o'kska'lhīni'n como ixnīnī't Lázaro a'ntī ixtā'tinca'n.
20 Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María tachokolh nac chic.
21 Lā' Marta huanilh huan Jesús:

—Māpa'ksīni', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.

22 Pero quit icca'tzī que Dios, a'yuj chuhua'j,
namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.

23 Lā' Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalakahuanchokopala.

24 Lā' Marta huanilh:

—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala
a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.

25 Lā' Jesús huanilh:

—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanīchoko
tachi'xcuhuī't lā' quit na'iccāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. A'ntī quintalīpāhuan
quit, a'yuj catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n.

26 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilh-
tamacujca'n lā' quintalīpāhuan, nā xlaca'n tū' mak-
tin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?

27 Marta huanilh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit ickalhlaka'ī' palh
hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī ixmimā'
nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

28 Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani'
María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:

—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksīni' lā'
ta'sani'yāni'.

29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tun-
can lacapalh tāyalh lā' laka'lh Jesús.

30 Lā' Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'.
Ixyācus a'nlhā quīpāxtokli Marta.

31 Huan israelitas ixtalahui'lāna' con María huan
nac chic lā' ixta'o'kska'lhīmā'na. Lā' a'xni'ca' ta-
laktzī'lh María a'nchī tāyalh lā' chu tuncan laca-
palh a'ntāquī'lh lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan
a'mā' calhuan nac taponkni'.
32 Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús,
tatzokostani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū'
ixnīlh quintā'tin.
33 Lā' Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María
lā' huan israelitas a'ntī ixtatā'minī't. Lā' xla'
līlakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyīnī't.
34 Lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?
Lā' tahuanilh:
—Cata't laktzī'na', Māpa'ksīni'.
35 Lā' Jesús calhualh.
36 Lā' huan israelitas talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī calhuan. Lej ixpāxquī'.
37 Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī mālacahuānī huan
lakatzī'n. ¿Chu tūlalh ixtlahualh catūhuā para
que tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokolh

38 Lā' Jesús ixtamakchuyīnī't huampala. Lā'
chā'lh huan nac taponkni'. Lā' huan taponkni'
lakatin lhu'cu' ixuanī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix
a'ntū ixkalhui'līcanī't.
39 Lā' Jesús hualh:
—Camāpānū'tit huan chihuix.
Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanilh:
—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīnī't lā' chuhua'j
pu'csantza'.
40 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalak-tzī'na' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū natlahua?
41 Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús
talacayāhualh lā' hualh:

—Tāta', icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'.
42 Quit icca'tzī que pō'ktu quinkaxpa'ta'.
Pero quit icuaniyāni'tza' por ixpālacata huan tachi'xcuhuī't a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n chuntza' natakalhlaka'ī' palh hui'x quimacata'nī'ta'.
43 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha'
hualh:

—¡Lázaro, cataxtu!
44 Lā' taxtulh a'ntī xanīntza' ixuanī't.
Ixlīmacasna'tcanī't lā' ixlīlacsna'tcanī't lu'xu' lā' ixlīlakatlapacanī't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' ca-makxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

45 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús a'ntū
tlahualh, takalhlaka'ī'lh lhūhua' israelitas a'ntī ixta'o'kska'lhīmā'na María.
46 Lā' makapitzīn de xlaca'n talaka'lh huan
fariseosnu' lā' tahuanilh a'ntū ixtlahuanī't Jesús.
47 Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēxtimīlh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā' lē'cnīn.
48 Palh tuntū' natlahuani'yāuj, ixlīhuākca'n
natakalhlaka'ī' ū'tza', lā' huan xanapuxcu'nu'

romanos natamin lā' natalactlahua huan xaka'tla' lītokpān lā' huan quixcānsipejca'n.

49 Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.

50 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit que más tzey para quina'n palh kalhatin chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n. Chuntza' ixlīhuāk huan xcānsipej tū' catilakualh.

51 Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh que Jesús xla' ū'tza' nalīnī por ixpālacata tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipej.

52 Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhuī't xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla' nanī para que tzē nacāmākēxtimī ixcamana' Dios a'ntī ixta'a'kahuankō'nī't, lā' chu lakatin natala.

53 Lā' huanmā' chi'chini' huan xanapuxcu'nu' israelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchī tzē natalīmaknī Jesús lā' chuntza' ixtalīlacchihuīna'ntēlha.

54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israelitas. Lā' taxtulh de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Efraín, na ixpajtzu huan a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con ī'sca'txtunu'nī'n.

55 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū ixtapūtlahua cā'tani' israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ta'a'lh nac Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī ixtalanānca'n porque ixtapuhuan que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni' huan cā'tani'.

56 Lā' xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca'
ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla' lītokpān,
ixtalākalhasqui'nī:

—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús
o tū' catimilh?
57 Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' ixtamāstā'nī't talacasqui' palh tichū ca'tzī
a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzīnīca xlaca'n
para que chuntza' tzē nachi'pacan.

12

Kalhatin puscāt lītlōlh aceite ixtojon Jesús
Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

1 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuani-
can pascua. Xmān lakachāxan chi'chini' ī'sputa.
Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro
a'ntī ixmālakahuanīchokonī't.
2 Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlīhua't Jesús.
Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro
lā' huan ā'makapitzīn ixtahui'lāna' macaxtim con
Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na.
3 Lā' María līmilh hua'chi pūpitzi litro de huan
aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej lhūhua'
ixtapalh. Lā' lītantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan
lītantūxacalh ixya'j. Lā' ixlīchakaka'tla' huan chic
ā'mu'csana'nkō'lh.
4 Lā' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, a'ntī nā
sca'txtunu' ixuanī't lā' a'ntī namacamāstā' Jesús,
xla' hualh:
5 —Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume?
Hua'chi lakatu'tun ciento pesos ixtapalh. Lā'
huā'mā' tumīn tzē ixcālē'ksajca a'ntī lacpobres.

6 Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh
huā'mā' porque xla' ka'lhāna' ixuanī't. Xla' ū'tza'
ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza'
ixmaka'lhantēlha.
7 Lā' Jesús huanilh:
—Tū' calītamakchu'yi' huan puscāt. Xla'
māquī'nī't huan perfume hasta chuhua'j para
naquilītlō como palaj naquimā'cnūcan.
8 Lā' pō'ktu na'a'nan pobres con hui'xina'n. Quit
tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talīlacchihuīna'lh por huan Lázaro

9 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha'
nac Betania, lej lhūhua' israelitas ta'a'lh talaktzī'n.
Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ix-
talaktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't
Jesús.
10 Lā' chuntza' huan xanapuxcu'nu' curasna'
nā xlaca'n talacchihuīna'mpā para natamaknī nā
huan Lázaro.
11 Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua' is-
raelitas ixtatalakspi'tnī'ttza' con huan curasna' lā'
ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza' ix-
talīmaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

12 Lā' ixlīlakalī lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtach-
inī't nac xcānsipej Jerusalén para huan cā'tani',
xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén.
13 Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh tapāxtoka Jesús lā'
ixtamāta'sīmā'na:
—¡Camācā'tanī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanālīlh
a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'!
U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

14 Lā' Jesús ixkaksnī't lakatin burro lā' ixkēhuī'.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
15 Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión;
chuhua'j huan miReyca'n mimā' lā' kēhuī'
lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.
16 Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh
huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús lakahuanchokolh,
a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā'
chuntza' pātle'keni'lh Jesús.
17 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtatā'hui'lāna'
Jesús a'xni'ca' xla' ta'sani'lh Lázaro nac taponkni'
a'nlhā ixmā'cnūcanī't lā' mālakahuanīchokolh, lā'
xlaca'n ixtalīchihuīna'n a'ntū ixtalaktzī'nī't.
18 Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua'
tachi'xcuhuī't porque xlaca'n ixtaca'tzī palh
ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn.
19 Lā' huan fariseosnu' talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī tastālani'kō'. Lā' tūla
tlahuani'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús

20 Makapitzīn griegos nā xlaca'n ixta'a'nī't
huan nac Jerusalén para natataquilhpūtani' Dios
a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'.
21 Xlaca'n talaka'lh Felipe xala' nac Betsaida nac
estado de Galilea. Lā' tahuanilh:
—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.
22 Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchī
tahualh. Lā' ixkalhatu'ca'n ta'a'lh tahuanī Jesús.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Chilhtza'
huan quilhtamacuj a'ntū naquimpū'a'cnīni'ni'can
como palaj na'icnī.
24 U'tza' ixlīstu'ncua'. Palh lakatin ti'ni' namāstā'
ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac ti'ya't.

Lā' a'xni'ca' namā'cnūcan, pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan. Pero ā'calīstān namāstā' ixtō'ca't. Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni' quit a'xni'ca' naquimā'cnūcan.
25 Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't. A'ntīn
tatlahua a'ntū ixtapuhuānca'n, xlaca'n nacāsputni' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū tū' maktin caticāsputni'lh.
26 A'ntī quintatā'scujcu'tun, xlaca'n
caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā na'ictahui'la quit nac a'kapūn, nā a'ntza' natatahui'la a'ntī quintatā'scuja. QuinTāta' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuākca'n a'ntī quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nanī

27 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyīnī't. ¿Chichū
na'icuan? Tū' ictihuanilh quinTāta': "Tāta', caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī". Tūla icuan chuntza' porque tasqui'nī na'icpātīni'n. U'tza' iclīminī't nac quilhtamacuj.
28 Tāta', ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.

Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachihuīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Qui'a'cnīni'ni'canī'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.
29 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' takaxmatli
huā'mā', tahualh:

—Jililh.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.
30 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por quimpālacata.

31 Chuhua'j natzucucan cālacāxtlahuacan huā'
xalanī'n huā'mā' nac quilhtamacuj. Lā' namakl-
htīcan ixlīmāpa'ksīn a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhta-
macuj.
32 Lā' quit a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan
nac cruz, na'iccāmāpuhuanī ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't palh naquinta'a'kahuāna'ni'.
33 Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza'
naca'tzīcan a'nchī nalīnī.
34 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Huan quileyca'n quincāmāsu'ni'yāni' que
Cristo natahui'la para pō'ktu. Lā' ¿chī hua'na' hui'x
que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namā'kayāhuacan
nac cruz? ¿Tichū huā'mā' huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n?
35 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā'
catlā'hua'ntit hui'xina'n līhuan ka'lhī'yā'tit huan
Xkakana' lā' līhuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'ntī ta-
latlā'huan de tzī'sa xlaca'n tū' taca'tzī a'nlhā ta'a'n.
36 Quit huan Xkakana' como quit icmāsu'yu
a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'ī'tit para que
chuntza' naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā'
cātatzē'kni'lh xlaca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

37 Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj
ixtlahuanī'ttza' lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n.
38 Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan
a'cta'sana' Isaías:

Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.
Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej
ka'lhī līmāpa'ksīn.

39 Lā' Isaías līchihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh
kalhlaka'ī'ca. Lā' xla' tzo'kpā:
40 Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ix-
tapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū'
quintalakmin para que na'iccāmātzeyī.
41 Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza'
a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn Jesús. Lā' chuntza'
līchihuīna'lh Jesús.
42 Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh
Jesús. Xlaca'n xmān tzē'k taca'tzīlh porque ix-
tajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que
nacāmātuxtekēcan de huan lītokpān.
43 Xlaca'n lej ixtalacasqui'n que cata'a'cnīni'ni'lh
tachi'xcuhuī't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū
Dios lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't

44 Jesús chihuīna'lh lej pa'lha lā' hualh:
—A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu
quintakalhlaka'ī'. Xlaca'n takalhlaka'ī' nā
quinTāta' a'ntī quimacamilh.
45 Lā' a'ntī quintalaktzī'n quit, hua'chilh xlaca'n
talaktzī'n nā quinTāta' a'ntī quimacamilh.
46 Quit huan Xkakana'. Quit icminī't nac
quilhtamacuj para nacāmakskoni' tachi'xcuhuī't.
Chuntza' a'ntī naquintakalhlaka'ī' quit, tū'tza'
catitatahui'lalh xlaca'n a'nlhā cā'pucsua', como
natamāchekxī a'ntū ixlīstu'ncua'.
47 A'ntīn takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalh-
laka'ī', tū' iccālacāxtlahua quit. Quit icminī't para
na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā'
tū' para na'iccālacāxtlahua.

48 Lā' a'ntī quintalakmaka'n lā' tū' takalhlaka'ī'
quintachihuīn, xlaca'n nacālacāxtlahuacan. A'ntū
ā'xmān chi'chini' nala, xlaca'n nacālacāxtlahuacan
por ixpālacata a'ntū icuanī't.
49 Lā' quit tū' xmān icchihuīna'n por
quimpātunca'tzi. QuinTāta' a'ntī quimacamilh
xla' quimāpa'ksīlh a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu.
50 Lā' quit icca'tzī que quinTāta' quimāpa'ksīlh
que iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'nchī
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
A'ntū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n
quit.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús
ca'tzīlh que ā'macsti'na'j ī'sputni' para namakxteka
huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'.
Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxquī'nī't a'ntī ixla' xalanī'n
nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixlīmakān xla' namāsu'yu
a'nchī lej ixcāpāxquī'.
2 Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' ī'sca'txtunu'nī'n
cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti' ixmāpuhuanīnī'ttza'
Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh
namacamāstā' Jesús.
3 Jesús, xla' ixca'tzī que huan xaTāta', xla' ix-
maxquī'kō'nī't ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī
palh ixminī'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala
Dios.
4 Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā' lā' tamakx-
tulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh
kalhtin ixlīmacaxaca.

5 Lā' chu tuncan mojōlh xcān nac lakatin
pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh
cātantūche'kē' huan ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cālītantūxacalh huan līmacaxaca a'ntū ixchā'xpāhuī'.
6 Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan
Simón Pedro, xla' hualh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?

7 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calīstān namāchekxī'ya' hui'x.

8 Lā' Pedro huanilh:

—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.

Lā' Jesús huanilh:

—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.

9 Lā' Simón Pedro huanilh:

—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk caquimūche'ke'.

10 Lā' Jesús huanilh:

—A'ntī paxnī'tcus, xmān tasqui'nī natantūcha'ka'n porque ixlīhuāk ixmacni' makcha'ka'nī't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.

11 Lā' Jesús ixca'tzītza' a'ntī namacamāstā'. Lā'
ū'tza' līhualh: "Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin
de hui'xina'n tū' tzey".
12 Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan
ī'sca'txtunu'nī'n, chu hui'līpā ixlu'xu' huan xala'
ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:

—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'?

13 Hui'xina'n quilāmāpācuhuīyāuj Mākalhtō'kē'ni'
lā' Māpa'ksīni'. Chuntza' tzey porque ū'tza' quit.
14 Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni', lā'
iccātantūche'kē'nī'ta'ni' hui'xina'n lā' nā chuntza'
tasqui'nī que hui'xina'n nā nalātantūche'kē'yā'tit.
15 Quit iccātlahuani'ni' huā'mā' hua'chi
tamālacastuc; lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā
hui'xina'n.
16 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n
tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n
hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi
mimpatronca'n. Hui'xina'n quilacscujnī'n lā'
quit iccāmālacscujūyāni'. Chuntza' tasqui'nī
natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua.
17 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej
līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
18 'Lā' tū' milīhuākca'n iccālīchihuīna'nāni'. Quit
icca'tzī a'ntī iccālacsacnī't. Natlōkentaxtū chu a'nchī
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
U'tza' a'ntī ictā'huā'yan ū'tza' lalh hua'chi
quintā'ca'tza'.
19 Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā'
chuntza' a'xni'ca' nala huā'mā', hui'xina'n
nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit.
20 Quit ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni'. A'ntī
ta'a'cnīni'ni' a'ntī icmālakachā', nā quit
quinta'a'cnīni'ni' lā' nā ta'a'cnīni'ni' a'ntī
quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'
Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

21 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej
tamakchuyīlh lā' lacastu'nc hualh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza' naquimacamāstā'.
22 Lā' ū'tza' tatzuculh talālīlakalaktzī'n huan
sca'txtunu'nī'n porque xlaca'n tū' ixtaca'tzī a'ntī
ixlīchihuīna'mā'ca.
23 Kalhatin ī'sca'txtunu' ixuā'yamā' na ixpāxtūn
Jesús. U'tza' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús.
24 Lā' Simón Pedro lacahuanilh huanmā'
sca'txtunu' lā' huanilh:
—Cakalhasqui'ni' tichū līchihuīna'mā'.
25 Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' līlaktapajtzūlh huan Jesús
lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿tichū līchihuīna'mpā't?
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Na'iclīmāchū'huī' xaxcān līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī' ū'tza' nala.
Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón.
27 Lā' a'xni'ca' Judas maklhtīni'lh huan pāntzi
tanūni'lh huan ko'ti'ti' na ixa'clhcunuc. Lā' chu
tuncan Jesús huanilh:
—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.
28 Lā' huan ā'makapitzīn a'ntī ixtahuā'yamā'na,
xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'chī' huanilh huanmā'.
29 Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan
tumīn, makapitzīn tapuhualh que Jesús ixuaninī't que natamāhua catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani', o ixuaninī't que nacāmaxquī' macsti'na'j huan pobres.
30 Lā' a'xni'ca' ixmaklhtīni'nī'ttza' huan pāntzi,
Judas taxtulh. Lā' tzī'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

31 Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:

—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j
a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua.
32 Lā' como a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata
a'ntū ictlahua, lā' chuntza' Dios naqui'a'cnīni'ni'
quit. Lā' palaj natlahua.
33 Quilakska'tā'n, tū'tza' makān ic-
ticātā'latahui'lani' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n
naquilāputzayāuj. Chuntza' a'nchī iccāhuanilh
huan israelitas, nā hui'xina'n chuntza' chuhua'j
na'iccāhuaniyāni': "A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n
tūlalh catipintit".
34 Lā' hui'xina'n iccāmaxquī'yāni' xasāsti'
līmāpa'ksīn: Calāpāxquī'tit. Chuntza' a'nchī
iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza' nalāpāxquī'yā'tit
hui'xina'n.
35 Palh hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza'
nataca'tzī ixlīhuāk tachi'xcuhuī't palh hui'xina'n
quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

36 Simón Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū pimpā't?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j.
Naquistālani'ya' ā'calīstān.
37 Lā' Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j?
Quit xa'iclīnīlh por hui'x.
38 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Chā stu'ncua' palh ixnī't por quit? Stu'ncua'
a'ntū icuaniyāni'. A'xni'ca' tūna'j ta'sa huan gallo,
hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios

1 lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n tū'tza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios lā' nā chuntza' quit caquilālīpāhuáuj.
2 A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan
lhūhua' pūtahuī'lhni'. Palh tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini' hui'xina'n. Ica'nā quit iccāxui'lī lacatin a'nlhā natahui'la'yā'tit a'ntza'.
3 Lā' a'xni'ca' na'ica'n quit lā'
na'iccāxui'līkō'yācha', quit na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' a'nlhā na'ictahui'la quit, nā hui'xina'n a'ntza' natahui'la'yā'tit.
4 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nlhā ica'mā' lā'
ca'tzīyā'tit a'nchī tzē līchā'ncan.
5 Lā' Tomás huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n tū' icca'tzīyāuj a'nlhā pimpā't. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj a'nchī līchā'ncan?
6 Jesús kalhtīlh:
—Quit huan xatzey tej, lā' quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua', lā' quit iccāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'ntī quintakalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzē natalakchā'n quinTāta'.
7 Palh hui'xina'n ixca'tzītit tichūn quit, ixlakapastit quinTāta'. Chuhua'j lakapasā'tit quinTāta' lā' laktzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.
8 Lā' Felipe huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza' iccāsqui'ni'yāni'.
9 Jesús kalhtīlh:

—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j quilakapasa'? A'ntī quintalaktzī'nī't quit, nā talaktzī'nī't quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na': "Caquilāmāsu'ni'uj minTāta'"?
10 ¿Chu tū' a'ka'ī'ya' que quinTāta' lā' quit chu
lakatin quina'n? A'ntū iccāhuaniyāni', tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta' quintā'lahuī', lā' māni' ū'tza' tlahua a'ntū ixtascujūt.
11 Cakalhlaka'ī'tit que chu lakatin quina'n, quit
lā' quinTāta'. Lā' palh tūla nakalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'ī'uj por ixpālacata huan lē'cnīn a'ntū ictlahua.
12 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī
quintakalhlaka'ī' quit, nā xlaca'n natatlahua huan catūhuā a'ntū ictlahua quit. Lā' ā'līhua'ca' xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit na'iclaka'n quinTāta'.
13 A'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por
quinquilhtampān quit na'ictlahua porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē na'iclīmālacsu'yu a'nchī ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn quinTāta'.
14 Quit na'ictlahua chuxatū a'ntū nasqui'nā'tit
hui'xina'n por quinquilhtampān.

Jesús hualh que namacamin huan Espíritu Santo

15 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilīmāpa'ksīn.
16 Quit na'icsqui'ni' quinTāta' lā' xla'
nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin a'ntī nacāmaktāyayāni'. Lā' xla' ū'tza' natachoko con

hui'xina'n para pō'ktu. Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'.
17 Xalanī'n nac quilhtamacuj xlaca'n tūlalh catitamaklhtīni'lh huan Espíritu Santo porque xlaca'n tūlalh catitalaktzī'lh lā' tūlalh catitalakapasli. Lā' hui'xina'n lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'.
18 Lā' tū' icticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n.
19 A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzī'lh huan xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj. Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque quit iclahuī'.
20 Lā' a'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quinTāta' quintā'lahuī' lā' nā iccātā'lahui'lani'.
21 A'ntīn taca'tzī quilīmāpa'ksīn lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza' līstasu'yu palh quintapāxquī'. Lā' quinTāta' nā nacāpāxquī' a'ntī quintapāxquī' quit. Lā' nā quit nā na'iccāpāxquī' lā' na'iccātalacsu'yuni' xlaca'n.
22 Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'ntī quintapāxquī' quit, xlaca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' quinTāta' nacāpāxquī'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para na'iccātā'latahui'layāuj xlaca'n.
24 Lā' a'ntīn tū' quintapāxquī' xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan

līmāsca'tīn a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
25 ’Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' līhuan
iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.
26 QuinTāta' namacamin huan Espíritu
Santo lā' xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan maktāyana' lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk lā' nacāmāpāstaquīyāni' ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' quit.
27 ’Hui'xina'n quilākalhlaka'ī'yāuj lā' ū'tza'
līpāxuhua'yā'tit hua'chi quit icpāxuhua. Lā' a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' catamakchuyī'tit lā' tū' cajicua'ntit.
28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī iccāhuanini': “Quit
ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n”. Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxquī'uj, lej ixlīpāxuhua'tit hui'xina'n porque quit iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit.
29 Iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' a'xni'ca'
nala, hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit.
30 ’Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n
porque mimā'tza' a'ntī māpa'ksī huā' quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksīlh.
31 Quit ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani quinTāta'.
Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī' quinTāta'.

Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:

—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'hui'tit.

15

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta'
hua'chi xamaktaka'lhna' huā'mā' mayāc.
2 Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā'
ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlīhuāk huan ix-
pekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā'
chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't.
3 Lā' nā chuntza' Dios cāmāpānūni'nī'ta'ni' a'ntū
ko'hua'jua' porque hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'.
4 Caquilātā'latahui'lauj quit lā' chuntza' quit
na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin
ixpeken huan xamayāc xmān ixa'cstu tūlalh
catika'lhīlh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca
nachi'pāna'n nac xamayāc. Palh hui'xina'n
namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n
naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n
mayāc chi'pāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n
mē'cstuca'n tūlalh catimāstā'tit mintō'ca'tca'n; tūlalh
catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.

5 'Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi
ixpekenī'n. Lā' a'ntī pō'ktu quintatā'latahui'la,
xlaca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū
Dios lacasqui'n. Hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh cati-
tlahua'tit catūhuā porque lej maclacasqui'n quit
na'iccāmaktāyayāni'.
6 Lā' a'ntīn tū' quintatā'latahui'la, xlaca'n
nacālakmaka'ncan hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū
cāpeksitmaka'ncanī't lā' scōhuan lā' mākēxtimīcan lā'
lhcuyucan.

7 'Palh hui'xina'n macaxtim
naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū'
napātza'nkāyā'tit quintachihuīn, casqui'ntit

chu a'ntū lacasqui'nā'tit lā' hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'.
8 Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit mintō'ca'tca'n,
palh lej tlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n, chuntza' lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n.
9 Quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n chuntza'
hua'chi quinTāta' quimpāxquī' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxquī'uj quit.
10 QuinTāta' quimpāxquī' porque ica'kahuāna'ni'
ixtachihuīn. Lā' nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, nā chuntza' na'iccāpāxquī'yāni'.

11 'Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' para que
naka'lhī'yā'tit huan tapāxuhuān a'ntū icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān.
12 Quilīmāpa'ksīn xla' ū'tza' huā'mā':
calāpāxquī'tit hui'xina'n chu a'nchī quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
13 Kalhatin a'ntī līnīlh para namāpūtaxtū ixam-
igo, ū'tza' lej pāxquī'.
14 Hui'xina'n qui'amigos palh natlahua'yā'tit
a'ntū iccālīmāpa'ksīyāni'.
15 Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n
porque huan tasācua' xla' tū' ca'tzī tuchū tlahuacu'tumā' ixpatrón. Hui'xina'n iccāhuaniyāni' qui'amigos porque quit iccāmāca'tzīnīyāni' ixlīhuāk a'ntū quihuanī quinTāta'.
16 Lā' tū' hui'xina'n quilālacsacui quit. Quit
iccālacsacni' hui'xina'n. Lā' iccālīmāmacū'yāni' que napinā'tit lā' lej namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n a'ntū

natāyani' para pō'ktu. Lā' nā chuntza' quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān.
17 Lā' ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n que calāpāxquī'tit milīhuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n Jesús lā' a'ntī ixla'

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh huan xalanī'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n, tū' natamakchuyī'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzī'lh.
19 Palh hui'xina'n cahuā xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'ni' huan xalanī'n nac quilhtamacuj, hua'chi talāpāxquī' xlaca'n. Quit iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' cātalīca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n huan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
20 Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Como makapitzīn quintamacaputzanī't quit, nā hui'xina'n chuntza' nacātamacaputzayāni' makapitzīn. Lā' como ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't quintachihuīn, nā hui'xina'n nacāta'a'kahuāna'ni'yāni' makapitzīn a'ntū namāsu'yuyā'tit.
21 Lā' huāk huā'mā' nā nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n por quimpālacata, porque xlaca'n tū' talakapasa a'ntī quimacaminī't.
22 ’Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n tū' ixtalē'lh cuenta por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh

palh tū' talē'n cuenta por ixtalaclē'i'ca'n, como iccāhuaninī'ttza'.
23 A'ntī quintaca'tzalaktzī'n quit, nā chuntza' quinTāta' taca'tzalaktzī'n.
24 Xlaca'n nīn tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh na ixlacapūnca'n a'ntū tūla tlahua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzī'nī't huā'mā', quintaca'tzalaktzī'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzī'n.
25 Chuntza' pātle'ke porque maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:

Quintaca'tzalaktzī'lh por nīn tuntū' ixpālacata.

26 ’Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espíritu Santo a'ntī nahuan ixlīstu'ncua'. U'tza' naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por quimpālacata.
27 Lā' nā hui'xina'n nalīchihuīna'nā'tit por quimpālacata porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclītzuculh quilītlōt huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj.

16

1 ’Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit a'xni'ca' napātīni'nā'tit.
2 Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac lītokpānna'. Namin lakatin chi'chini' a'ntū nacātapūmaknīyāni' hui'xina'n. Lā' a'ntī nacātamaknīyāni', xlaca'n natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū ixtapuhuān Dios.
3 Huā'mā' natatlahua porque tū' maktin talakapasnī't quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't.

4 Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza'
a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalīpāstacā'tit
a'nchī iccāhuanini' xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espíritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque
quit xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.
5 Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacam-
inī't. Lā' hui'xina'n milīhuākca'n tū'
quilākalhasqui'nī'nī'ta'uj: "¿Lhām pimpā't?"
6 Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque
iccāhuanimā'ni' huā'mā'.
7 Quit iccāhuaniyāni' ixlīstu'ncua'. Xalītzey para
hui'xina'n palh quit na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n,
tū' caticālakmini' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n.
Lā' palh na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n.
8 Lā' xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīnī huan
tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n
chā'tunu' de xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīnī tichū
xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīnī
a'nchī Dios nacālacāxtlahua.
9 Nacāmāca'tzīnī xlaca'n que talaclē'n porque tū'
quintakalhlaka'ī'.
10 Nacāmāca'tzīnī que Dios quit quilaktzī'n
palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta'
lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj.
11 Nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua
porque chuhua'j lacāxtlahuacanī'ttza' a'ntī māpa'ksī
huā'mā' quilhtamacuj.
12 'Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni'
pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxī'tit chuhua'j.

13 A'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, a'ntī
nahuan ixlīstu'ncua', xla' ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni'
ixlīhuāk a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' tū' catichihuīna'lh
por xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni'
xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke.
14 Lā' xla' nā naqui'a'cnīni'ni' como
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n
que naca'tzīyā'tit.
15 Huāk a'ntū ka'lhī quinTāta' nā quit quila'.
Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espíritu Santo
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n
que naca'tzī'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj.
Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n
naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā'
quinTāta'.
17 Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'nī'n, xlaca'n
talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla'
quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j tū' catilaktzī'uj
lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj.
Lā' huā'mā' porque nalaka'n ixTāta'.
18 Lā' ¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū'
māchekxīyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.
19 Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun
lā' ū'tza' cālīhuanilh:
—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū'
quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu
naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā'
a'ntū lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n?

20 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n
nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit. Lā'
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj
natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la nalakaputzayā'tit,
ā'calīstān lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
21 A'xni'ca' kalhatin puscāt namālacatuncuīnītza',
xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā'
a'xni'ca' lacatuncuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza'
pāstaca a'nchī pātīni'lh como chilhtza' nac quilhta-
macuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua.
22 Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j
lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit
na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca'
lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n. Lā' nīn tintī'
caticāmaklhtīni' huā'mā' tapāxuhuān.

23 ’Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini',
hui'xina'n nīn tuntū'tza' quintilākalhasqui'nīuj.
Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta'
nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
por quinquilhtampān.
24 Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por quin-
quilhtampān. Casqui'ntit lā' namaklhtīni'nā'tit.
Lā' chuntza' lej nalīpāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū
lītalacastuca. Lā' namin huan quilhtamacuj
a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej
xa'nca na'iccātā'līchihuīna'nāni' quinTāta'.
26 Huanmā' quilhtamacuj hui'xina'n
nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquilhtampān.

Lā' tū'tza' timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n,

27 porque quinTāta' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj quit lā' kalh-laka'ī'nī'ta'ntit palh quit icminī'ta'ncha' de Dios.
Lā' ū'tza' xla' cālīpāxquī'yāni' hui'xina'n.

28 Quit icmincha' de quinTāta' lā' icmilh huā'tzā'
nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā' quilhtamacuj lā' na'iclaka'mpala quinTāta'.

29 Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxīyāuj a'ntū chi-huīna'mpā't como tū'tza' chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū lītalacastuca.

30 Lā' chuhua'j icca'tzīyāuj que hui'x lej ca'tzīya'
ixlīhuāk. Lā' tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā' icca'tzīyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

31 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hua'chīlh kalhlaka'ī'yā'tittza'.

32 Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j
huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milīhuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahui'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahuī'.

33 Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para
que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajanī't huan a'ntī māpa'ksī huan quilhtamacuj.

17

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tala-
cayāhualh nac a'kapūn lā' hualh:
—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj.
Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa', lā' nā chuntza'
quit nā na'ica'cnīni'ni'yāni'.
2 Quimaxquī'nī'ta' talacasqui' para
na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Lā' chuntza' quit tzē na'iccāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu xlaca'n
ixlīhuākca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta'.
3 Xlaca'n talakapasāni' hui'x lā' quintalakapasa
quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca
Dios lā' que hui'x quimacata'nī'ta'. Chuntza'
tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n para pō'ktu.
4 'Quit ica'cnīni'ni'nī'ta'ni' huā'tzā' nac quilhta-
macuj. Lā' ictlahuakō'lhtza' a'ntū quilakma'cata'
na'ictlahua.
5 Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn
chuntza' hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca'
xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan
quilhtamacuj.
6 'Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj
a'ntī hui'x quimacamaxquī'nī'ta', xlaca'n
iccāmālakapasnīnī'ttza' a'ntī hui'x. Xlaca'n mila'
ixtahuanī't lā' hui'x quimacamaxquī'nī'ta' lā'
xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'nī't milīmāpa'ksīn.
7 Lā' chuhua'j xlaca'n taca'tzī que milīmāpa'ksīn
ū'tza' a'ntū iclītlō ixlīhuāk.
8 Quit iccāhuaninī't mintachihuīn a'ntū
quihua'ni' hui'x. Lā' xlaca'n quintamaklhtīni'nī't.

Lā' xlaca'n chuhua'j taca'tzītza' palh lej stu'ncua' icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'nī'ttza' palh hui'x quimacata'nī'ta'nchi.

9 ’Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' ic-
squi'ni'yāni' por xalanī'n huā'tzā' nac quilhta-
macuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaca'n a'ntī
quimacamaxquī'nī'ta' porque xlaca'n huāk mila'.
10 Huāk a'ntī quila' nā mila'. Lā' huāk a'ntī mila'
nā quila'. Lā' quit quinta'a'cnīni'ni'nī't.

11 ’Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x.
Tū'tza' ictitachokolh nac quilhtamacuj. Xlaca'n
natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo,
quinTāta', cacāmaktaka'lhti con milīmāpa'ksīn
xlaca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta' para que chu
lakatin natala, hua'chi hui'x lā' quit chu lakatin.
12 A'xni'ca' xa'iclahuī' con ū'tunu'n,
xa'iccāmaktaka'lha con milīmāpa'ksīn a'ntī
quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaca'n.
Lā' chuntza' tū' tataxtutāyanī't nīn kalhatin
de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza' a'ntī līhui'lī
taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn
chu a'nchī tatzo'kni'.

13 ’Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' līhuan
icuī'cus huā'tzā' nac quilhtamacuj, quit icuan
huā'mā' para que chuntza' xlaca'n nataka'lhī
tapāxuhuān hua'chi quit.
14 Quit iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Lā' huan
xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n xlaca'n.
Cāca'tzalaktzī'ncan quinchi'xcuhuī'n porque
xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza'
hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj.

15 Tū' icsqui'ni'mā'ni' que cacāma'xtu nac
cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que
cacāmaktāya' para que huan ko'ti'ti' tū' nacātlaja.
16 Xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj,
chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj.
17 Lā' xalacuan cacālītlō't mintachihuīn, como
mintachihuīn ū'tza' lej xastu'ncua'.
18 Hua'chi quima'cata'nī'ta' quit nac
quilhtamacuj, nā chuntza' xlaca'n nā quit
na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj.
19 Lā' por ixpālacataca'n quit na'iclītamacamāstā'
quē'cstu hua'chi lē'ksajna' para que nā chuntza'
xlaca'n stu'ncua' natala mila'.
20 'Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por
ixlīhuākca'n a'ntī nā natakalhlaka'ī' ā'calīstān por
ixpālacata ixtachihuīnca'n xlaca'n a'ntī quila'.
21 Icsqui'ni'yāni' que xlaca'n chu lakatin catalalh
con quina'n, Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin
quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh chu lakatin para
que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā
natakalhlaka'ī' palh hui'x quima'cata'nī'ta'.
22 Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza'
quit iccā'a'cnīni'ni'nī't xlaca'n para que chu lakatin
natala hua'chi quit lā' hui'x chu lakatin quina'n.
23 Lā' quit iccātā'lahuī' xlaca'n chuntza' hua'chi
hui'x quintā'lahui'la', para que xlaca'n natala chu
lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhta-
macuj tzē nataca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā'
palh hui'x nā cāpāxquī'ya' xlaca'n chuntza' hua'chi
quimpāxquī'ya' quit.
24 'QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta'
xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n que nā xlaca'n
catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para

que chuntza' xlaca'n natalaktzī'n a'nchī qui'a'cnīni'ni'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como ixquimpāxquī'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhtamacuj.
25 Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni'
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchi'xcuhuī'n, xlaca'n taca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta'.
26 Quit iccāmālakapasnīnī'ttza' tichū hui'x.
Lā' na'iccāmālakapasnīcus para que chuntza' xlaca'n natapāxquī'nin chuntza' hua'chi hui'x quimpāxquī'ya'. Lā' nā chuntza' xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

18

Chī'lē'nca huan Jesús
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

1 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración,
taxtulh con ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī' lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh ī'sca'txtunu'nī'n.
2 Lā' nā huan Judas a'ntī namacamāstā' Jesús,
xla' ixlakapasna'n a'ntza' porque lej maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n.
3 Lā' a'ntza' nac pū'olivo Judas cālē'lh solda-
dos lā' policíasna' a'ntī ixcāmālakachā'nī't huan xanapuxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmakskoca'n lā' ixkanchi'chica'n.
4 Lā' como Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīhuāk a'ntū
napātle'keni', cātapajtzūni'lh lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū putzayā'tit?
5 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús.

6 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanilh: "Quit Jesús a'ntī
putzayā'tit", xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kā'lh nac
ti'ya't.

7 Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

8 Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit nata'a'n huā' makapitzīn.

9 Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū
a'ntū Jesús māni' ixuanī't: "Tū' tataxtutāyalh
nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n a'ntī
quincāmacamaxquī'lh huan xaTāta'".

10 Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta,
chu tuncan māxtulh lā' a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh na
ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla' ū'tza'
ixtasācua' ixuanī't huan xamāpa'ksīni' curasna'.

11 Jesús huanilh huan Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't para na'icpātī a'ntū ixtapuhuān quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni' curasna'
Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

12 Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan policías a'ntī ixlaca'n israelitas. Lā' macachī'ca.

13 Lā' lē'nca pū'la na ixchic Anás. Lā' huan
papatzīn Anás ixpuhuiti' ixuanī't huan Caifás a'ntī
xamāpa'ksīni' curasna' huanmā' cā'ta.
14 Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza' a'ntī ixcāhuaninī't
huan israelitas que más tzey palh kalhatin
chi'xcu' nalīnī por ixpālacata ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't.

Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa huan Jesús
Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

15 Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā'
ā'kalhatin sca'txtunu'. Lā' huanmā' sca'txtunu' xla'
nā ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā'
ū'tza' lītā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni' ixchic huan
xamāpa'ksīni'.
16 Lā' Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu
huan xamākalhcha tanquilhni'. Taxtulh huan
sca'txtunu' a'ntī ixlakapasa huan xamāpa'ksīni'
curasna'. Lā' tā'chihuīna'lh huan tzu'ma'jāt
a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha. Lā' chuntza'
huan sca'txtunu' tzē mānūlh huan Pedro nac
tanquilhni'.
17 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha
mākalhcha, xla' kalhasqui'nīlh huan Pedro:

—¿Chu tū' nā hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kalhtīni'lh:

—Tū' quit.

18 Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā'
huan policías ixtahui'līnī't macscut lā' ixtayāna'
lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmaklayā Pedro
ī'sko'mā'.

Huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh huan Jesús
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71

19 Lā' Anás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', xla'
līkalhasqui'nīlh Jesús ixpālacata ī'sca'txtunu'nī'n lā'
ixlīmāsca'tīn.
20 Lā' Jesús huanilh:

—Quit icchihuīna'nī't calacan na ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n. Pō'ktu xa'icmāsu'yu quit nac
lītokpānna' lā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā
ixtatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn tuntū'
icuanī't lakatzē'k.
21 Lā' ¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya' quit?
Cacākalhasqui'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntī
quintakaxmatnī't. U'tunu'n catahualh a'ntū
iccāhuanilh. U'tunu'n taca'tzī a'ntū icuanī't quit.
22 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin
policía a'ntī ixlacahuayā a'ntza', lacala'syāhualh lā'
huanilh:

—Lā' ¿chu chuntza' kalhtīcan huā' xamāpa'ksīni'
curasna'?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni'
ixlīhuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh. Lā' palh tzey
a'ntū icualh quit, ¿a'chī' quintucsa'?
24 Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan
Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna'.

Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa Jesús
Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62

25 Simón Pedro ixyā ī'sko'mā'. Lā' huanica:

—¿Chu tū' hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:

—Tū' quit.

26 Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' xla' ixtalakapasni' ix-
uanī't a'ntī a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā'
huanmā' tasācua', xla' kalhasqui'nīlh Pedro:

—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?
27 Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5

28 Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de
huan na ixchic Caifás lā' lē'nca na ixchic huan gob-
ernador. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' tatanūlh
nac huan chic. Palh ixtatanūlh cahuā, chuntza'
ko'hua'jua' ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā'
chuntza' tūlalh ixtahua'lh huan līhua't ixla' huan
cā'tani' a'ntū huanican pascua.
29 Lā' ū'tza' lītaxtulh Pilato para nacātā'chihuīna'n.
Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'nī'ni'nā'tit huā'mā'
chi'xcu'?
30 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.
31 Lā' Pilato cāhuanilh:
—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mileyca'n hui'xina'n.
Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn para na'icmaknīyāuj catīhuā.
32 Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū
a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata a'nchī nalīnī.
33 Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā'
ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?
34 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'nī'ya' huā'mā' o talītā'chihuīna'nī'ta'ni' ā'makapitzīn por quimpālacata?
35 Lā' Pilato kalhtīlh:
—¿Chu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'nī'ta'?
36 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quit tū' icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā, quinchi'xcuhuī'n ixquintalē'katāyalh xlaca'n a'xni'ca' quintachi'palh huan israelitas. Tū' icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.
37 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Pues hui'x chō'la rey?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quilhtamacuj para na'icuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Ixlīhuākca'n a'ntī taca'tzīcu'tun a'ntū ixlīstu'ncua', xlaca'n quintakaxmata.
38 Lā' Pilato huanilh:
—¿Chichū līca'tzīcan tuchū ixlīstu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan
Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas lā' cāhuanilh:
—Pues quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtala-clē'i' huā'mā' chi'xcu'.
39 Hui'xina'n ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit na'icmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit que na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?
40 Lā' ixlīhuākca'n tata'sapā lā' tahualh:

—¡Xla' tū'! ¡Camakxtekti huan Barrabás!
Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

1 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh Jesús.
2 Lā' huan soldados tatlahualh lakatin corona de
lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan Jesús lā' tamālhakē'lh
lakatin ixlu'xu' xasmumonko' como chuntza' ix-
talhakā'nan reyes.
3 Lā' ixtalaktapajtzū lā' ixtahuanī:
—¡Lej tzehuanī't ixReyca'n israelitas!
Lā' ixtalacala'syāhua.
4 Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhuī't
lā' cāhuanilh:
—Calaktzī'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que
hui'xina'n chuntza' naca'tzīyā'tit que quit tū' ic-
makkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.
5 Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhuī' lakatin corona
de lhtucū'n. Lā' ixlhakā'nī't huan lu'xu' xasmu-
monko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:
—¡A' yā huā' chi'xcu'!
6 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan policías, xlaca'n tatzuculh tata'sa
lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—Calīpintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit
tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i'.
7 Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī
huan huā'mā' ley, tasqui'nī nanī huā'mā' chi'xcu'
porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa' Dios.
8 Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuanī't
que xla' ixO'kxa' Dios, xla' ā'chulā' jicua'lh.

9 Lā' tanūpā na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā
Jesús:

—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?

Jesús tū' kalhtīlh.

10 Pilato huanilh:

—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tzīya'
palh quit icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icmakxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para
que tzē na'icxtokohua'ca'yāni'?

11 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui',
hui'x tū' ixka'lhi' nīn lakatin talacasqui' para
ixquintlahua'ni' catūhuā. Lā' huan chi'xcu' a'ntī
quimacamāstā'lh con hui'x, xla' ā'chulā' lej ka'tla'
ka'lhī ixtalaclē'i' que hui'x.

12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā'
makxtekcu'tulh Jesús. Lā' huan israelitas tata'salh
lā' tahuanilh:

—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo
César, a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n romanos! ¡Chu a'ntī
lītanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!

13 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā',
māmāxtunīni'lh Jesús. Lā' tahui'lh a'nlhā xla'
ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā'
nā hebreo ixtacuīni' Gabata.

14 Lā' ī'sputa xmān lakatin chi'chini' para
natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua.
Lā' hua'chi cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh
huan israelitas:

—¡A' yā miReyca'n!

15 Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:

—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?

Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:

—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.

16 Lā' tuncan Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā' xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

17 Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixcruz. Lā'
chā'lh a'nlhā huanican Ixa'kxāk Nīn lā' nā hebreo
ixtacuīni' Gólgota.
18 Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca lā' nā
cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na ixpāxtūtunnu' Jesús.
Lā' Jesús pu'nan ixmā'ca'canī't.
19 Lā' Pilato māhui'līnīni'lh lakatin letrero huan
nac cruz a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac
Nazaret, ixReyca'n israelitas.
20 Lā' como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuanī't de nac cā'lacchicni' lā' lej lhūhua' israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn ixtzo'kcanī't: hebreo lā' griego lā' latín.
21 Huan xanapuxcu'nu' curasna' tahuanilh
huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: "IxReyca'n israelitas". Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: "Quit ixReyca'n israelitas".

22 Lā' Pilato cākalhtīlh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

23 Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh ixlu'xu' huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixuanī't;

ixtacāxtlahuanī't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta ixtampān.
24 Lā' huan soldados talāhuanilh:
—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'ntī natachokoni'.
Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':
Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte
para que natasu'yu a'ntī natachokoni'.
Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.
25 Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'canī't
Jesús, ixtayāna' ixtzī't Jesús lā' xapuscāt ixtā'tin
ixtzī't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā'
María Magdalena.
26 Lā' Jesús cālaktzī'lh ixtzī't lā' huan sca'txtunu'
a'ntī ixmakyā. Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't
a'ntī lej ixpāxquī'. Lā' Jesús huanilh ixtzī't:
—Nā'. A' yā a'ntī nala hua'chi mi'o'kxa'.
27 Lā' tuncan huanilh huan sca'txtunu':
—U'tza' huā'yā puscāt a'ntī nala hua'chi mintzī't.
Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mānūlh na ixchic.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

28 Lā' Jesús ixca'tzītza' palh
ixtlōkentaxtūkō'canī'ttza' ixlīhuāk. Lā' chu a'nchī
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, xla' hualh:
—Ickalhpūtī.
29 Lā' a'ntza' ixuī' lakatin xālu ixlītzuma vina-
gre. Lā' līmāchū'huī'ca vinagre nac lakatin a'ntū
hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken
qui'hui' a'ntū huanican hisopo lā' tacha'xni'lh
hasta na ixquilhni'.

30 Lā' Jesús tzu'tzu' hua'lh huan vinagre. Lā'
tuncan hualh:
—Ixlīhuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.
Jesús māquilhpūtīlh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh
ixa'cstu con Dios lā' chuntza' ixa'cstu tamakxtekli
nanī.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza

31 Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' ī'sputa para
huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā'
huan israelitas, xlaca'n tū' ixtalacasqui'n que
huan ixmacni'ca'n sputnī'n natatachoko huan
nac cruznu' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan,
porque huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' lej
ixtamaclacā'ni'. Lā' ū'tza' līsqui'ni'ca Pilato que
nacāmāchākētu'cxnīni'n a'ntī ixcāxtokohua'ca'canī't
lā' nacāmāyujūnīni'n huan ixmacni'ca'n sputnī'n.
32 Lā' huan soldados ta'a'lh lā'
tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī
ixcātā'xtokohua'ca'canī't Jesús.
33 A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan Jesús, talaktzī'lh
que xanīntza' ixuanī't. Lā' ū'tza' tū' līchākētu'cxca
xla'.
34 Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con
ixlanza lā' chu tuncan taxtulh ka'lhni' lā' xcān.
35 Quit Juan lā' iclaktzī'lh huā'mā'. A'ntū icuan
ū'tza' a'ntū stu'ncua'. Iccāhuaniyāni' huā'mā' para
que chuntza' nā hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit.
36 Lā' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū ix-
tachihuīn Dios chu a'nchī tatzo'kni':
Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin ixlucut.
37 Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

38 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī't huā'mā', José xala'
nac Arimatea squi'ni'lh Pilato para que namakx-
teka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā
ū'tza' a'ntī lakatzē'k ixkalhlaka'ī' Jesús porque xla'
ixcājicua'ni' huan israelitas. Pilato makxtekni'lh
José lā' xla' a'lh lā' lē'lh huan ixmacni' Jesús.
39 Lā' nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la ixlak-
minī't cā'tzī'sa huan Jesús, lā' xla' līmīlh catūhuā
a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't mirra lā'
áloes. Lā' hua'chi pu'xamacāuj kilos līmilh huan
Nicodemo.
40 Lā' chuntza' José lā' Nicodemo talē'lh
huan ixmacni' Jesús lā' talīpāsna'tli lu'xu' lā'
nā tatā'mānūlh huan a'ntū lej mu'csa a'ntū
ixtalīminī't. Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n
huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n.
41 Lā' a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu ixuī'
lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixuī' lakatin lhu'cu'
a'ntū ixtlahuacanī't para namā'cnūcan catīhuā, lā'
a'ntza' tintī'na'j ixmā'cnūcanī't, nīn kalhatin.
42 Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixuī' lā'
a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús como ixtzucumā'tza'
huan chi'chini' a'ntū ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

1 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus
ixuanī't, lā' María Magdalena a'lh huan nac lhu'cu'
a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza' ixuī'
huan chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't huan lhu'cu'.

2 Tu'jnuntēlha cālaka'lh huan Simón Pedro lā'
ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. Lā'
cāhuanilh:
—Māxtucanī't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā'
tū' icca'tzīyāuj a'nlhā mā'cnūca.
3 Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tatax-
tulh lā' ixta'a'mā'na huan nac lhu'cu'.
4 Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā'
ā'calīstān kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā' Pedro
a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan nac lhu'cu'
huan ā'kalhatin sca'txtunu'.
5 Lā' taquilhpūtalh lā' talacanūlh lā' laktzī'lh
a'ntza' ixuī' huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús.
Lā' huan sca'txtunu' tū' tanūlh.
6 Lā' Simón Pedro ī'stālatēlha. Lā' ā'calīstān xla'
chā'lh lā' tanūlh huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzī'lh
huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús.
7 Nā laktzī'lh huan pāyu a'ntū ixlītakoksna'tnī't na
ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī' huan lu'xu'; lacatin
ixuī' lā' ixpāsui'tui'līcanī't.
8 Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'ntī xapū'la
ixchinī't huan nac lhu'cu' lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh
que Jesús ixlakahuanchokonī't.
9 Lā' tūna'j ixtamāchekxīkō' huan ixtachihuīn
Dios a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī nalakahuan-
choko Jesús.
10 Lā' huan tamā'na sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na
ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena
Mr. 16.9-11

11 Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu'
a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Lā' ixcalhuan. Lā' līhuan
ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan nac
lhu'cu'.

12 Lā' cālaktzī'lh kalhatu' ángeles lā' lej
lakstala'nka' ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n
ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpī'canī't huan ixmacni'
Jesús. Kalhatin ixuī' na ixa'cpūn lā' kalhatin nā
ixuī' na ixtojon a'nlhā ixmāpī'canī't Jesús.
13 Lā' huan ángeles takalhasqui'nīlh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcanī't.
14 Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', chu tuncan
xla' talakspi'tli lā' laktzī'lh Jesús a'ntza' ixyā. Lā'
xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús.
15 Lā' Jesús huanilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?

Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā' huanilh:

—Señor, palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' a'nlhā lī'pi, para que chuntza' quit na'ica'n ictē.
16 Lā' Jesús huanilh:

—¡María!

Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:

—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun Mākalhtō'kē'ni'.
17 Lā' Jesús huanilh:

—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi lā' cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza' nā minTāta'ca'n lā' quinDios lā' minDiosca'n.
18 Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī
huan sca'txtunu'nī'n que xla' ixlaktzī'nī'ttza' huan
Māpa'ksīni' lā' cāhuanilh a'ntū ixuaninī't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

19 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza'
huanmā' domingo lā' huan sca'txtunu'nī'n
ixtatakēstokkō'nī't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj
ixtatanūmā'na porque xlaca'n ixtajicua'ni'
huan israelitas. Lā' Jesús tanūlh lā' tāyalh na
ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.
20 Lā' a'xni'ca' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā',
cāmāsu'ni'lh ixmacan lā' ixtāpān. Lā' huan
sca'txtunu'nī'n lej tapāxuhualh porque
talaktzī'mpā huan Māpa'ksīni'.
21 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n. Chuntza'
a'nchī quimacamilh quinTāta' lā' nā chuntza'
hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.
22 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh
xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Chuhua'j, caquilāmaklhtīuj huā' Espíritu Santo.
23 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit ixtalaclē'i'
kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh hui'xina'n tū'
catimāsputūnu'ni'tit ixtalaclē'i' kalhatin, xla' ū'tza'
laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksīni' lakahuan-chokonī'ttza'

24 Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā'
nā ixuanican Stu'yūn. Xla' tū' ixmaklahuī'
con huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
cātalacsu'yuni'lh Jesús.
25 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksīni'.
Tomás cāhuanilh:

—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhuī'nī't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani' a'nlhā ixtanūni'nī't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalhlaka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.
26 Lā' ixlītzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't
huan sca'txtunu'nī'n lā' nā Tomás a'ntza' ixmakuī'.
Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús tanūlh lā'
tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:

—Xa'nca cacā'a'nīni'ni'.

27 Lā' tuncan huanica Tomás:

—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakxtampūlhu'cu'canī't lā' calaktzi' quimacan lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua' palh tū' stu'ncua' iclakahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.

28 Lā' Tomás kalhtīni'lh:

—¡QuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!

29 Lā' Jesús huanilh:

—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'ī'ya' porque quilaktzī'nī'ta'. Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

30 Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixla-
capūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' huan tamā'na lē'cnīn
xla' tū' tatzo'kni' huā' nac libro.
31 Makapitzīn lē'cnīn xla' tatzo'kni' para
que chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit que
Jesús xla' ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios mānūlh
ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n tzē
naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n por
ixpālacata nalīpāhua'nā'tit Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' ā'calīstān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n
na ixquilhtūn huan xcān a'ntū ixtacuīni' Galilea,
lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca' talacsu'yulh
chuntza' līlalh:
2 A'ntza' ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā'
Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael xala'
nac Caná de Galilea, lā' ixo'kxa'n Zebedeo lā'
ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús.
3 Lā' Simón Pedro cāhuanilh:

—Ica'nā icsquī'tī'nin.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.

Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū'
tachi'palh ixlīhuāk huanmā' tzī'sa.
4 Lā' a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh
na ixquilhtūn xcān. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū'
ixtaca'tzī tichū.
5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū chi'panī'ta'ntit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Nīn tuntū'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j
huan barco. Lā' a'ntza' nachi'payā'tit.

Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n. Lā' tuncan
tūlatza' ixtamācutū huan ixpūtayanca'n porque lej
lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't.
7 Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús, xla'
huanilh Pedro:

—¡U'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ixtakēnu' a'ntū ixtamakxtunī't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh Jesús.
8 Lā' huan barco pajtzu huan quilhtūn ix-
uanī't, hua'chi cien metros ixlīmakat ixuanī't. Lā' huan makapitzīn ixtapūmimā'na huan barco lā' ixtastancalīmimā'na huan ixpūtayanca'n a'ntū ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua' squī'ti'.
9 Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón lā' ixkalhmā'ca'canī't huan jala'nat lakatin squī'ti' lā' pāntzi.
10 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calīta'ntit macsti'na'j squī'ti' a'ntū chi'patittza'.

11 Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalīmilh huan pūtayan nac quilhtūn. Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lakatin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squī'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli.
12 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'līlh natakalhasqui'nī tichū porque ixtaca'tzī palh ū'tza' Māpa'ksīni'.
13 Jesús quītayalh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh xlaca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā huan squī'ti'.
14 Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'lh Simón Pedro

15 A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxquī'ya' quit que huā' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n quintapāxquī'?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.

16 Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktaka'lhti a'ntī quintakalhlaka'ī' chuntza' hua'chi līlacatzucu cāmaktaka'lha ixborregos a'ntī ixtēcu'.

17 Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?

Lā' Pedro līlakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh ixpāxquī' Jesús. Lā' huanilh:

—Māpa'ksīni' huix ca'tzīya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.

18 Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'. A'xni'ca' o'kxa'cus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ixpincu'tuna'. A'xni'ca' papatzīntza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n lā' ā'kalhatin namacachī'yāni' lā' xla' nalē'nāni' a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.

19 Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī
xla' nalīnī lā' chuntza' huā'mā' nalī'a'cnīni'ni' Dios.
Lā' ā'calīstān huanilh:
—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquīcan

20 Pedro talakspi'tli lā' laktzī'lh kalhatin
sca'txtunu' ī'stālani'tēlha. U'tza' huā'mā' Jesús
lej ixpāxquī'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'ntī ixpāxtūhuī'
Jesús a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā' kalhasqui'nīlh:
“Māpa'ksīni', lā' ¿tichū namacamāstā'yāni'?”
21 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro kalhasqui'nīlh
Jesús:
—Māpa'ksīni', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la
hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi
hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.
23 Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā'
sca'txtunu' tū' catinīlh. Jesús tū' hualh palh
tū' catinīlh. A'ntū hualh xla' ū'tza': “Palh quit
na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta
a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x?”
24 Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit.
Icmālacstū'ncnī't lā' ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn.
Lā' icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū icuan.
25 Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū
tlahualh Jesús. Lā' palh ixtzo'kui'līca cahuā
ixlīhuāk a'ntū tlahualh xla', chō'la tūlalh
ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua'
libros a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49